

PATVIRTINTA
LITGRID AB generalinio direktoriaus
2018 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. IS-131

LITGRID AB

EKSPLOATAVIMO DARBŲ SUTARTIES

BENDROSIOS SĄLYGOS

TURINYS

1. Sąvokos	3	6.2. Apmokėjimas	17
2. Bendrosios nuostatos	4	6.3. Kitos mokėjimo sąlygos	17
2.1. Darbų apimtys	4	7. Pakeitimai	17
2.2. Metinis grafikas.....	4	7.1. Darbų pakeitimai	17
2.3. Planiniai darbai.....	5	7.2. Įstatymų pakeitimas	17
2.4. Neplaniniai darbai	5	7.3. Kainų indekso pakeitimas.....	17
2.5. Avariniai darbai	5	8. Atsakomybė	18
2.6. Papildomi darbai	6	8.1. Atsakomybės paskirstymas	18
3. Darbai	6	8.2. Kokybės garantija	18
3.1. Darbų vykdymas	6	8.3. Netesybos.....	19
3.2. Darbų vieta.....	7	8.4. Įsipareigojimų nevykdymas.....	20
3.3. Užsakovo patalpos	7	8.5. Atsakomybės ribojimas.....	21
3.4. Privažiavimo keliai.....	8	8.6. Atleidimas nuo atsakomybės	21
3.5. Fizinė apsauga	8	8.7. Sutarties įvykdymo užtikrinimas.....	21
3.6. Atjungimai	9	9. Sutarties galiojimo sąlygos	22
3.7. Įrenginiai ir medžiagos	9	9.1. Sutarties sudarymas	22
3.8. Įrankiai ir prietaisai.....	10	9.2. Sutarties keitimas	22
3.9. Matavimai	11	9.3. Sutarties nutraukimas	22
3.10. Demontavimas	11	9.4. Sutarties aiškinimas.....	23
3.11. Aplinkosauga	11	10. Baigiamosios nuostatos	23
3.12. Darbų sustabdymas.....	12	10.1. Pareiškimai ir garantijos	23
3.13. Ištaisymai	12	10.2. Nuosavybė.....	24
4. Darbų organizavimas	12	10.3. Konfidencialumas	24
4.1. Šalių atstovai	12	10.4. Interesų konfliktas.....	24
4.2. Fiksavimas.....	13	10.5. Kalba	25
4.3. Darbų priėmimas	13	10.6. Dokumentai	25
4.4. Informavimas	14	10.7. Pranešimai	25
4.5. Patikrinimai	14	10.8. Ginčų sprendimas	25
4.6. Nurodymai.....	14	10.9. Banko garantija	26
5. Darbuotojai ir subrangovai	14	10.10. Teisių perleidimas.....	26
5.1. Kvalifikacija.....	14	10.11. Teisių atsisakymas	26
5.2. Subrangovai	15		
5.3. Sauga darbe	16		
6. Kaina ir apmokėjimas	16		
6.1. Darbų kaina	16		

1. SĄVOKOS

Žemiau šiame punkte išvardintos, didžiaja raide rašomos, sąvokos šiose Sąlygose turi ties jomis nurodytas reikšmes, jei kontekstas nereikalauja kitaip:

- 1.1.1. **Atliktų darbų pažyma** - pagal Užsakovo pateiktą formą Rangovo parengiamas ir Užsakovui pateikiamas dokumentas, kuriame nurodomi Rangovo faktiškai atlikti Darbai;
- 1.1.2. **Avariniai darbai** - Darbai, kurie turi būti atliekami tam, kad būtų likviduotos avarinės situacijos, kai dėl nenumatytų aplinkybių atjungiami ir (ar) neveikia elektros perdavimo įrenginiai, jų negalima eksploatuoti teisės aktų nustatyta tvarka ir (arba) kyla pavojus kitų asmenų saugumui, jų turtui ir (arba) aplinkai;
- 1.1.3. **Brigada** - ne mažiau kaip dviejų specialistų komanda, turinti teisę savarankiškai atlikti Sutartyje nurodytus Darbus.
- 1.1.4. **Darbai** - pagal Sutartį vykdomi Objekto Planiniai darbai, Neplaniniai darbai ir Avariniai darbai;
- 1.1.5. **Įkainiai** - Sutartyje nurodyti Darbų įkainiai, pagal kuriuos apskaičiuojama Rangovui už atliktus Darbus mokėtina kaina;
- 1.1.6. **Įrenginiai** - įrenginiai, įranga, prietaisai, įtaisai, mechanizmai, atsarginės dalys, kompiuterinės programos, kurie turi būti sumontuoti ir (arba) instaliuoti vykdant Sutartį ir (arba) perduoti Užsakovui;
- 1.1.7. **Medžiagos** - medžiagos, gaminiai ir kiti produktai, kurie vykdant Sutartį turi būti ilgam laikui įkonstruoti, įmontuoti, įdėti, instaliuoti į Objektą ir (arba) perduoti Užsakovui ir kurie nėra laikomi įrenginiais;
- 1.1.8. **Metinis grafikas** - Užsakovo Rangovui pateikiamas grafikas, kuriame nurodomi preliminarūs kalendorinių metų elektros įrenginių atjungimai ir Darbai, kuriuos Užsakovas planuoja užsakyti iš Rangovo;
- 1.1.9. **Mėnesio grafikas** - Užsakovo ir Rangovo suderintas grafikas, kuriame nurodomi darbai, kuriuos Rangovas įsipareigoja atlikti per kalendorinį mėnesį, kuriam sudaromas grafikas;
- 1.1.10. **Neplaniniai darbai** - Sutartyje nurodyti Darbai, kurie nėra Planiniai darbai ir kurie nėra Avariniai darbai;
- 1.1.11. **Objektas** - Sutartyje nurodyti statiniai ir (arba) įrenginiai, kuriuose turi būti atliekami Darbai;
- 1.1.12. **Pagrindiniai darbai** - Sutartyje nurodyti Darbai, kuriuos Rangovas turi atlikti savo pajėgumais (t.y. darbai, kurių Rangovas negali perduoti atlikti subrangovams);
- 1.1.13. **Pagrindiniai įrenginiai** - tai energetikos objektų įrenginiai, kurie atlieka šio objekto pagrindines funkcijas: gamina, perduoda, skirsto, transformuoja elektros ir šilumos energiją;
- 1.1.14. **Pirkimas** - pirkimas, kurį atlikus buvo sudaryta Sutartis;
- 1.1.15. **Planiniai darbai** - Darbai, kurie yra įtraukti į patvirtintą Mėnesio grafiką arba Darbai dėl kurių su Rangovu sutarta, kad jie bus atliekami kaip Planiniai darbai;
- 1.1.16. **Papildomi darbai** - Rangovo atliekami Objektų techninės priežiūros ir remonto darbai, kurie yra susiję su Darbais, tačiau neįeina į Sutartyje nurodytą Darbų apimtį;
- 1.1.17. **Rangovas** - Sutarties šalis, kuri įsipareigoja atlikti ir užbaigti Darbus (Rangovo sąvoka, taip pat apima Rangovo subrangovus, darbuotojus ir kitus Rangovui dirbančius asmenis, išskyrus atvejus, kai Sutarties kontekstas reikalauja kitaip);
- 1.1.18. **Sąlygos** - šios eksploatavimo darbų sutarties bendrosios sąlygos;
- 1.1.19. **Sistema** - Užsakovo nurodyta remonto ir eksploatavimo ar kita turto valdymo informacinė sistema;
- 1.1.20. **Sutartis** - tarp Šalių sudaryta sutartis, kuria Šalys įsipareigojo vadovautis šiomis Sąlygomis ir (arba) kurioje šios Sąlygos nurodytos kaip neatsiejama tos sutarties dalis;
- 1.1.21. **Sutarties kaina** - Sutartyje nurodyta maksimali kaina, už kurią Užsakovas įsigys Darbus per visą Sutarties terminą, Tekste naudojama sąvoka - „*pradinė Sutarties kaina*“, suprantama, kaip Sutarties kaina Sutarties sudarymo metu, t.y. be Sutartyje nurodytų jos pakeitimų ir (arba) perskaičiavimų;

- 1.1.22. Sutarties terminas** - Sutartyje nurodytas laikotarpis, per kurį atliekami Sutartyje nurodyti Darbai.
- 1.1.23. Šalys** - Užsakovas ir Rangovas, o **Šalis** - bet kuris iš jų;
- 1.1.24. Technologinės kortelės** - Pagrindinių įrenginių remonto, techninės priežiūros ir bandymų technologinės kortelės, kuriose sutrumpintai aprašoma techninės remonto, techninės priežiūros ir bandymo darbų vykdymo technologija, užduotis, apimtys bei eiliškumas;
- 1.1.25. Užsakovas** - Sutarties šalis, kuri perka Sutartyje nurodytus Darbus.

Kitos Sąlygose vartojamos bendrinės statybos teisės sąvokos, rašomos ne didžiąja raide, atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir kituose statybos teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. BENDROSIOS NUOSTATOS

2.1. DARBŲ APIMTYS

- 2.1.1.** Rangovas turi pradėti, atlikti, užbaigti ir perduoti Užsakovui visus Darbus, kurie yra nurodyti Užsakovo patvirtintuose Mėnesio grafikuose, Užsakovo pateiktuose Neplaninių darbų užsakymuose ir Avarinių darbų paraiškose, pagal Sutartyje, Mėnesio grafikuose ir užsakymuose nurodytas sąlygas ir terminus.
- 2.1.2.** Preliminarios Rangovo atliekamų apimtys nurodomos Užsakovo pateikiamame Metiniame grafike.
- 2.1.3.** Rangovas įsipareigoja užtikrinti tokius pajėgumus, kad vienu metu Darbai galėtų būti atliekami ne mažiau kaip dviejuose Objektuose ir juos vykdyti galėtų ne mažesnis nei Sutartyje nurodytas Brigadų skaičius.
- 2.1.4.** Į Rangovo atliekamų Darbų apimtį įeina visų Darbams atlikti bei Sutartyje nurodytiems įsipareigojimams įvykdyti reikalingų Įrenginių, Medžiagų, transporto, personalo, dokumentų, draudimo ir kitų priemonių, prekių bei paslaugų įsigijimas, išskyrus atvejus, kai juos pateikia Užsakovas apie tai iš anksto informuodamas Rangovą.
- 2.1.5.** Į Rangovo atliekamų Darbų apimtį taip pat įeina visų Sutarčiai įvykdyti reikalingų leidimų, suderinimų ir pritarimų, pažymų, licencijų ir kitų dokumentų gavimas, kurių Rangovui nepateikė Užsakovas. Jei šie leidimai, suderinimai ir pritarimai pagal teisės aktų reikalavimus išduodamai (atliekami) Užsakovo vardu, Užsakovas per 5 darbo dienas nuo Rangovo prašymo gavimo išduoda reikiamus įgaliojimus.
- 2.1.6.** Abi Šalys įsipareigoja vykdyti visus Sutartyje, Lietuvos Respublikos įstatymuose, statybos techniniuose reglamentuose (STR) bei kituose Lietuvos Respublikos teritorijoje galiojančiuose teisės aktuose nurodytus reikalavimus.

2.2. METINIS GRAFIKAS

- 2.2.1.** Kiekvienų metų Metinį grafiką Užsakovas pateikia Rangovui likus ne mažiau kaip 1 (vienam) mėnesiui iki tų metų pradžios, tačiau ne anksčiau nei per 10(dešimt) dienų nuo Sutarties sudarymo.
- 2.2.2.** Metiniame grafike nurodomos Darbų apimtys bei elektros įrenginių atjungimo terminai yra orientaciniai ir neįpareigoja Užsakovo pirkti Darbų nurodytomis apimtimis ar suteikti atjungimus nurodytais terminais. Užsakovas iš Rangovo įsipareigoja įsigyti ne mažiau kaip 70% visuose Metiniuose grafikuose numatytų Darbų (skaičiuojant pagal Darbų vertę be Medžiagų ir Įrenginių kainos). Ši sąlyga negalioja, jei Rangovas nuolat vėluoja atlikti Darbus, nesilaiko technologinių, Darbų saugos, aplinkosaugos arba kitų Sutartyje nurodytų reikalavimų, pažeidžia esmines Sutarties sąlygas arba Sutartis yra nutraukiama.
- 2.2.3.** Jei einamųjų metų lentelėse nurodyti darbų kiekiai nebus užsakyti ir jei jie bus užsakomi sekančiais metais, jie bus laikomi planiniais arba neplaniniais, priklausomai nuo jų tipo. Darbų Užsakymas ir vykdymas sekančiais metais, sekančių metų darbų vėlinimas ar ankstinimas nėra traktuojami kaip neplaniniai darbai, o turi būti atsižvelgiama į darbų užsakymo tipą.
- 2.2.4.** Rangovas privalo turėti reikiamus pajėgumus Metiniame grafike nurodytiems darbams atlikti ir rezervą Metiniame grafike nenumatytiems Darbams atlikti (šie Darbai per visą sutarties vykdymo laikotarpį apytiksliai gali sudaryti iki 30 proc. Sutarties kainos).

2.3. PLANINIAI DARBAI

- 2.3.1. Rangovas, vadovaudamasis Metiniu grafiku, Sistemoje suformuotais užsakymais bei darbų nomenklatūros laiko normomis per Sistemą sudaro Mėnesinį darbų atlikimo grafiką, kuriame nurodo planuojamas Darbų pradžios ir pabaigos datas. Mėnesio darbo grafikuose turi būti nurodyti konkretūs tarpatramiai, kuriuose bus atliekami darbai bei darbų kiekiai, kuriuos Rangovas įsipareigoja atlikti konkretų mėnesį.
- 2.3.2. Mėnesio grafiką Rangovas sudaro likus ne mažiau kaip 25 dienoms (Darbams kuriems reikalingas įrenginių atjungimas, nutraukiančių tranzitą per 330 kV OL, likus ne mažiau kaip 30 dienų) iki mėnesio, kurį numatyta pradėti Planinius darbus, pradžios ir apie sudarymą elektroniniu paštu informuoja Užsakovą.
- 2.3.3. Užsakovas, gavęs Rangovo pranešimą apie parengtą Mėnesinį grafiką, peržiūri grafiko projektą ir jį derina su trečiosiomis šalimis dėl atjungimų galimybių. Darbų grafikas tarp Šalių ir trečiųjų asmenų derinamas iki 20 mėnesio dienos. Grafikas patvirtinamas iki mėnesio 25 d. (bet ne vėliau kaip 5 darbo dienos iki mėnesio, kurį numatyta pradėti planinius darbus).
- 2.3.4. Planinių darbų Užsakymai laikomi suderintais ir patvirtintais, kai abi Šalys patvirtina Mėnesio grafiką.
- 2.3.5. Abipusiu Šalių sutarimu gali būti atliekami papildomi Mėnesio grafike nenumatyti Planiniai darbai.

2.4. NEPLANINIAI DARBAI

- 2.4.1. Užsakymai Neplaniniams darbams sukuriama ir tvirtinami per Sistemą. Apie sukurta užsakymą Rangovas informuojamas elektroniniu paštu. Teikiamame Neplaninių darbų užsakyme Užsakovas nurodo reikalingus atlikti Darbus ir teikiamus elektros įrenginių atjungimus (jei reikalingi).
- 2.4.2. Rangovas Neplaninių darbų užsakymą suderina su Užsakovu ir jį patvirtina per 3 dienas nuo užsakymo pateikimo.
- 2.4.3. Neplaninius darbus Rangovas privalo atlikti užsakyme nurodytais terminais.
- 2.4.4. Jei gavus užsakymą, Rangovui nepakanka pajėgumų atlikti Neplaninius darbus, Rangovas pajėgumus turi perkelti iš vykdomų Planinių darbų vietų.

2.5. AVARINIAI DARBAI

- 2.5.1. Avariniai darbai atliekami pagal Užsakovo avarinę paraišką, kurią Užsakovas teikia bet kuriuo paros metu, kai Objekte įvyksta gedimas ar kita avarinė situacija. Paraiška teikiama telefonu ir ne vėliau kaip sekančią darbo dieną įforminama raštu. Avarinėje paraiškoje nurodomas konkretus Objektas, kuriame reikalinga atlikti Avarinius darbus.
- 2.5.2. Rangovas telefonu informuoja Užsakovą apie pasirengimą pradėti vykdyti Avarinius darbus:
 - a) darbo laiku - 30 min.;
 - b) ne darbo laiku - 1 val.
- 2.5.3. Patvirtinus Avarinių darbų paraišką, Rangovas kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per Sutarties specialiojoje dalyje nurodytus Avarinio reagavimo terminus privalo:
 - a) nuvykti į nurodytą Objektą,
 - b) įvertinti situaciją ir nustatyti jos priežastis,
 - c) įvertinti Avarinių darbų apimtį ir galimą jų trukmę (pagal Sutartyje nurodytus darbų atlikimo terminus),
 - d) apie tai informuoti ir suderinti su Užsakovu atliekamų Darbų apimtį,
 - e) Užsakovui nurodžius pradėti vykdyti Avarinius darbus;
 - f) imtis priemonių, kad būtų kaip įmanoma labiau sumažinta avarijos padaryta ar daroma žala Užsakovui, tretiesiems asmenims, jų turtui ir aplinkai (jei Užsakovas nenurodo kitaip).
- 2.5.4. Avarinius darbus Rangovas privalo atlikti užsakyme nurodytais terminais.

- 2.5.5. Jei gavus avarinę paraišką, Rangovui nepakanka pajėgumų atlikti Avarinius darbus, Rangovas pajėgumus turi perkelti iš pagal šią sutartį vykdomų Planinių darbų ir Neplaninių darbų vietų (tokiu atveju atitinkamų Planinių darbų ir Neplaninių darbų atlikimas ir jų terminai derinami iš naujo).
- 2.5.6. Rangovas per 3 (tris) darbo dienas po Sutarties sudarymo turi pateikti Užsakovui kontaktinius duomenis darbuotojų, kuriems bus teikiamos avarinės paraiškos. Pasikeitus šiems duomenims, nedelsiant apie tai informuoti Užsakovą raštu, nurodant naujus kontaktinius duomenis.

2.6. PAPILDOMI DARBAI

- 2.6.1. Jeigu sudarius Mėnesio grafiką arba pateikus užsakymą paaiškėja, kad jo įvykdymui reikalingi Papildomi darbai, Rangovas apie jų reikalingumą nedelsiant informuoja Užsakovą.
- 2.6.2. Papildomi darbai vykdomi tik atlikus atskirą pirkimą ir sudarius Papildomų darbų pirkimo sutartį.
- 2.6.3. Jei Rangovas papildomus darbus atlieka nesudaręs su Užsakovu sutarties dėl Papildomų darbų vykdymo, bus laikoma, kad šiuos darbus Rangovas atliko neatlygintinai.

3. DARBAI

3.1. DARBŲ VYKDYMAS

3.1.1. Prieš pradėdamas vykdyti Sutartį, Rangovas turi:

- a) gauti visus reikalingus leidimus, atestatus, pažymas ir licencijas, reikalingus Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų vykdymui (jei tokių dar neturi);
- b) gauti leidimą, suteikiantį teisę dirbti perdavimo tinklo įrenginiuose, Sutartyje nustatyta tvarka;
- c) su Užsakovu pasirašyti tarpusavio saugos darbe atsakomybės ribų aktą;
- d) įvykdyti visus saugos darbe reikalavimus;
- e) įvykdyti kitus Sutartyje ir teisės aktuose nurodytus reikalavimus.

3.1.2. Atvykęs į Objektą, prieš vykdydamas Darbus, Rangovas turi apžiūrėti Objektą ir įvertinti jo fizinę saugą užtikrinančius įrenginius (tvoras, vartus, vartelius, užraktus, apsaugos signalizacijos ir vaizdo stebėjimo sistemas) pažeidimus, taip pat su atliekamais Darbais susijusių įrenginių techninę būklę. Rangovui pastebėjus trūkumus, defektus, įsilaužimo ar vagystės požymius, arba kitas saugiam Objekto darbui įtakos turinčias aplinkybes ar galimas rizikas, Rangovas apie tai nedelsiant raštu turi informuoti Užsakovą ir Darbus tęsti tik gavęs Užsakovo nurodymą.

3.1.3. Rangovas turi remontuoti, montuoti, instaliuoti, konfigūruoti, derinti ir išbandyti įrenginius, įtaisus, gaminius, kitą įrangą pagal šių įrenginių, įtaisų, gaminių, kitos įrangos gamintojų nustatytus reikalavimus bei Užsakovo pateiktas elektros įrenginių remonto, techninės priežiūros ir bandymų technologines korteles, eksploatavimo instrukcijas, reglamentus ir kitus Užsakovo įrenginių priežiūrą reglamentuojančių norminių dokumentų reikalavimus. Jeigu gamintojų nustatytuose reikalavimuose yra nurodyta, kad atitinkamus darbus gali atlikti tik gamintojų atestuoti specialistai arba šie darbai turi būti vykdomi prižiūrint gamintojų atstovams, Rangovas privalo užtikrinti, kad montavimo, instaliavimo, konfigūravimo, derinimo darbus ir bandymus atliktų personalas, turintis šią teisę, arba, kad darbai būtų vykdomi prižiūrint gamintojų atstovams.

3.1.4. Pagrindinių įrenginių techninės priežiūros ir remonto Darbus Rangovas turi vykdyti pagal Technologinę kortelę, Rangovo darbų vadovas ją išduoda darbų vykdytojui kartu su nurodymų. Jei atitinkamo įrenginio Technologinės kortelės Užsakovas nepateikė - Pagrindinių įrenginių techninės priežiūros ir remonto Darbai vykdomi pagal su Užsakovu suderintą formą.

3.1.5. Vykdydamas Darbus Rangovas turi užtikrinti turto, aplinkos ir žmonių apsaugą nuo Sutarties vykdymo ir/ar atliekamų Darbų sukeliamų pavojų. Jei, dėl su Darbų vykdymu susijusių aplinkybių, iškyla pavojus Užsakovui, tretiesiems asmenims, jų turtui ir (arba) aplinkai, Rangovas privalo nedelsiant imtis visų pagrįstų priemonių, kad būtų užkirstas kelias galimai žalai atsirasti .

3.1.6. Rangovas turi pats pasirūpinti elektros energijos, vandens, dujų ir kitų komunalinių paslaugų, kurių gali prireikti Darbams atlikti tiekimu į Objektą, išskyrus atvejus, kai yra galimybė pasinaudoti Objektuose esančiais atvadais arba jei Sutartyje nenurodyta kitaip.

- 3.1.7. Rangovas Darbus pradeda su Užsakovu suderintu laiku. Jeigu nėra gamybinio būtinumo, Rangovas privalo darbą organizuoti taip, kad Darbų pradžia, o taip pat Darbų priėmimas būtų vykdomas darbo dienomis Užsakovo darbo valandomis (pirmadieniais – ketvirtadieniais nuo 7:30 iki 16:30 val., penktadieniais nuo 7:30 iki 15:15 val.), išskyrus Avarinius darbus, kurie nedelsiant turi būti vykdomi bet kuriuo savaitės ir paros metu.
- 3.1.8. Užsakovui pareikalavus, Rangovas privalo atlikti darbus gretimame Regione šiais atvejais:
- a) Perdavimo tinkle įvykus masinėms avarijoms ar likviduojant stichinių reiškinių padarinius;
 - b) Kai gretimo Regiono Rangovas vėluoja atlikti Darbus laiku.
- 3.1.9. Už atliktus Darbus gretimame Regione Rangovui apmokama sutarties įkainiais. Sutarties 3.1.8 punkto a) papunktyje nurodyti darbai traktuojami kaip avariniai darbai – jiems taikomas 1,5 koeficientas, b) papunktyje nurodyti Darbai traktuojami kaip neplaniniai darbai – jiems taikomas 1,2 koeficientas.

3.2. DARBŲ VIETA

- 3.2.1. Užsakovas Rangovui suteikia teisę atlikti Darbus Užsakovo nuosavybės, nuomos ir (arba) kita teise valdomų žemės sklypų, kuriuose yra Objektas, taip pat Objektui nustatytų apsaugos zonų ir (arba) servitutų ribose, Mėnesio grafike ir užsakymuose nustatytais terminais. Jei šiame punkte nurodytos Darbų vietos Rangovui nepakanka Darbams atlikti, Darbų atlikimui trūkstanta vieta Rangovas pasirūpina pats savo lėšomis.
- 3.2.2. Darbų vykdymo metu Rangovas turi:
- a) užtikrinti Darbų vykdymo vietoje esančio Užsakovo bei tretiesiems asmenims priklausančio turto apsaugą;
 - b) Darbų vykdymo vietą naudoti tik Darbų atlikimui, garantuoti joje teisėtą bei saugų darbą, priešgaisrinę ir aplinkos apsaugą bei darbo higieną;
 - c) Darbų atlikimo vietoje įrengti reikalingas Darbo vietas, įrenginius, aptvėrimus, ženklus ir atlikti kitus su tuo susijusius darbus;
 - d) visą laiką užtikrinti tinkamą Darbų vietos būklę, švarą ir pašalinti iš jos visus kliuvinius, tinkamai saugoti arba (suderinęs su Užsakovu) pašalinti iš visus nebereikalingus įrengimus, medžiagas, duženas, šiukšles/atliekas;
 - e) užtikrinti laisvą Užsakovo ar jo nurodytų asmenų patekimą į Darbų atlikimo vietą, taip pat sudaryti sąlygas Užsakovui ar jo nurodytiems asmenims atlikti kitus reikalingus atlikti darbus, kurių Rangovas neatlieka;
 - f) atlikus Darbus, atstatyti Darbų atlikimo vietą į iki Darbų atlikimo buvusią būklę, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių to negalima padaryti arba Sutartyje nenurodyta kitaip.
- 3.2.3. Kai Darbai atliekami tretiesiems asmenims priklausančiuose žemės sklypuose ir teritorijose, Rangovas teisės aktų nustatyta tvarka turi jų savininkus ar valdytojus informuoti apie Darbų atlikimą. Rangovas taip pat turi žemės sklypų ir teritorijų savininkams ar valdytojams sumokėti kompensaciją, už dėl Darbų vykdymo patirtus nuostolius, jei toks apmokėjimas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka.
- 3.2.4. Darbų atlikimo vietoje Rangovas turi teisę patiekti, iškrauti, priimti ir sandėliuoti bei saugoti Darbams reikalingus įrenginius, Medžiagas ir techniką, taip pat įrengti laikinus statinius (prieš tai gavęs raštišką Užsakovo sutikimą), kurie reikalingi Darbams atlikti ir įrenginiams, Medžiagoms bei asmeninėms apsaugos priemonėms saugoti ar Darbams organizuoti.
- 3.2.5. Tais atvejais, kai Darbų atlikimo vietoje dirba Užsakovas ar jo nurodyti asmenys, tarp Rangovo ir Užsakovo (arba Užsakovo nurodytų asmenų) gali būti sudaromas atskiras raštiškas susitarimas, kuriame būtų nurodytos tokių darbų atlikimo sąlygos ir tvarka.

3.3. UŽSAKOVO PATALPOS

- 3.3.1. Užsakovas sudaro galimybę Rangovui pasinaudoti Objektų teritorijoje esančiomis, jam priklausančiomis patalpomis, tokį panaudojimą iš anksto suderinus abejoms Šalims. Norėdamas pasinaudoti atitinkamomis patalpomis, Rangovas Užsakovui pateikia patalpose norimų laikyti medžiagų, įrankių, įrenginių ir kitų daiktų sąrašą.

- 3.3.2. Šalims sutarus, Užsakovo patalpos reikalingos su Darbų atlikimu susijusioms Medžiagoms, Įrenginiams, prietaisams ir kitiems daiktams saugoti, bei kitai su Darbų atlikimu susijusiai veiklai vykdyti gali būti perduodamos Rangovui ne ilgesniam kaip Sutarties galiojimo laikotarpiui. Patalpos perduodamos Šalims pasirašant patalpų priėmimo - perdavimo aktą. Perduotoms patalpoms Rangovas turi:
- a) paskirti atsakingus asmenis už gaisrinės saugos reikalavimų užtikrinimą naudojamuose objektuose ir jų teritorijose;
 - b) pasirengti gaisrinės saugos instrukcijas ir instrukuoti savo darbuotojus;
 - c) vykdyti pirminių gaisro gesinimo priemonių ir vidaus gaisrinio vandentiekio priežiūrą;
 - d) užtikrinti priešgaisrinės saugos, saugos darbe, aplinkos apsaugos ir sandėliavimo taisyklių ir kitų teisės aktų susijusių su Rangovo veikla reikalavimus;
 - e) paskirti asmenis atsakingus už patalpų elektros ūkį ir teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti jų elektros tinklo priežiūrą ir smulkių gedimų pašalinimo darbus;
 - f) teisės aktų nustatyta tvarka paskirti atsakingus asmenis ir vykdyti nuolatinę techninę priežiūrą naudojamose patalpose esančių mechanizmų (staklių, kėlimo ir kitos stacionarios įrangos);
 - g) atlikti inžinerinių įrenginių (vandentiekio, buitinių nuotekų, ventiliacijos ir kt.) ir statinių ir juose esančio inventoriaus smulkių gedimų šalinimo darbus;
 - h) vykdyti kitus Darbo vietai keliamus reikalavimus, nurodytus Sutartyje.
- 3.3.3. Rangovui draudžiama savavališkai be Užsakovo raštiško sutikimo naudoti perduotas patalpas ne pagal paskirtį.
- 3.3.4. Rangovui nesilaikant Sutartyje ir teisės aktuose nurodytų Patalpų naudojimo reikalavimų, Užsakovas turi teisę jas vienašališkai perimti atgal, apie tai informavęs Rangovą ne vėliau kaip prieš 14 dienų.

3.4. PRIVAŽIAVIMO KELIAI

- 3.4.1. Rangovas turi pats rasti jam tinkamus privažiavimo kelius bei maršrutus į Darbų atlikimo vietą ir (arba) juos įrengti, jei tai reikalinga. Užsakovas negarantuoja galimybės (išskyrus kai kelias priklauso Užsakovui) ar tinkamumo naudotis konkrečiu privažiavimo keliu.
- 3.4.2. Privažiavimo į Darbų atlikimo vietą keliais Rangovas privalo naudotis tinkamai, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes ir esamą situaciją. Rangovas turi užtikrinti, kad:
- a) visi privažiavimo keliai, kuriais važiuoja Rangovo transportas, būtų apsaugoti nuo šio transporto ir Rangovo personalo keliamos žalos;
 - b) privažiavimo keliais netrukdomai ir saugiai galėtų naudotis Užsakovas, kiti Darbų atlikimo vietoje dirbantys rangovai, bei asmenys, kuriems šie keliai yra skirti.
- 3.4.3. Rangovas savo lėšomis turi įrengti reikalingus privažiavimo kelių ženklus, aptvėrimus, atlikti kitus tinkamam šių kelių naudojimui reikalingus Darbus, taip pat gauti visus šių Darbų atlikimui reikalingus leidimus ir suderinimus.
- 3.4.4. Rangovas visą Darbų vykdymo laiką turi užtikrinti Darbų atlikimui naudojamų privažiavimo kelių tinkamą būklę, švarą ir pašalinti iš jų visus kliuvinius, baigęs Darbus, privažiavimo kelius turi atstatyti į iki Darbų atlikimo buvusią jų būklę, išskyrus atvejus, kai Sutartyje nurodyta kitaip arba kelio savininkas ar valdytojas nurodo kitaip.
- 3.4.5. Rangovas turi pasirūpinti visais su privažiavimo kelių tinkamu naudojimu susijusiais leidimais ir suderinimais, sumokėti reikiamus mokesčius ir kompensacijas.

3.5. FIZINĖ APSAUGA

- 3.5.1. Šio skyriaus nuostatai taikomi, kai Darbai turi būti atliekami saugomuose Objektuose (t.y. aptvertuose transformatorių pastotėse, skirstyklose).
- 3.5.2. Prieš pradėdamas vykdyti Darbus Rangovas turi kreiptis į Užsakovą dėl saugomų objektų apsaugos signalizacijos įjungimo/išjungimo kodų, elektroninės įeigos kontrolės sistemos kortelių ir (arba) raktų gavimo. Rangovui saugomų Objektų raktai, apsaugos signalizacijos kodai ir elektroninės įeigos kontrolės sistemos kortelės išduodami tik į tuos Objektus, į kuriuos jie turi patekti vykdydami

darbines funkcijas (Sutartyje numatytus darbus). Išvykdamas iš saugomo Objekto, Rangovas privalo užrakinti teritorijos vartus. Raktai negali būti perduodami tretiesiems asmenims.

- 3.5.3. Prieš patekdamas į saugomą Objektą Rangovas telefonu turi informuoti Užsakovo apsaugos nuotolinio monitoringo centrą (toliau - NMC) apie planuojamus vykdyti Darbus, preliminarą Darbų trukmę, Darbus vykdančią įmonę, atsakingą už darbų vykdymą asmenį (nurodant jo kontaktinį telefoną). Išvykstant iš Objekto telefonu informuoti NMC apie darbų pabaigą.
- 3.5.4. Į saugomų Objektų teritoriją Rangovo transporto priemonės gali įvažiuoti tik su Užsakovo atsakingų asmenų raštišku arba žodiniu leidimu.
- 3.5.5. Rangovas turi užtikrinti, kad Darbų vykdymo metu į saugomą Objekto teritoriją nepatektų pašaliniai asmenys. Rangovas atsako už bet kokius Užsakovo nuostolius Objekte (vagystės, įrenginių sugadinimas ir pan.), kurie atsirado Rangovo buvimo Objekte metu.
- 3.5.6. Bendrovės saugos vadovo ir/ar apsaugos operatyvaus reagavimo ekipažo darbuotojų reikalavimu Rangovo darbuotojai privalo pateikti patikrinimui visas Objekto patalpas, visas Objekto teritorijoje esančias transporto priemones, visus patalpose ir transporto priemonėse esančius bei asmenų turimus daiktus, asmenų dokumentus.

3.6. ATJUNGIMAI

- 3.6.1. Visi Darbams atlikti reikalingi elektros įrenginių atjungimai Rangovui suteikiami Užsakovo nustatyta tvarka ir laiku.
- 3.6.2. Pagal Mėnesinį darbų grafiką elektros įrenginių atjungimams reikalingas paraiškas Rangovas pateikia elektroniniu paštu, adresu: edgk@litgrid.eu. Paraiškos sekančios savaitės siunčiamos iki einamos savaitės antradienio 16:00 valandos. Paraiškas dėl Neplaninių darbų ir Avarinių darbų atlikimui reikalingų atjungimų duoda Užsakovas. Šiame punkte numatytų paraiškų teikimo tvarka gali būti pakeista Užsakovo sprendimu, apie tai raštu informavus Rangovą.
- 3.6.3. Rangovas yra informuotas, kad elektros įrenginiai gali būti atjungti tik esant palankioms aplinkybėms, atsižvelgiant į esamą perdavimo tinklo apkrovimą ir patikimumą. Šios aplinkybės nepriklauso nuo Užsakovo valios, todėl Šalys susitaria, kad bet koks atjungimo laiko nesuderinimas ar elektros įrenginių atjungimo nesuteikimas suplanuotu laiku, negali ir nebus laikomas Darbų sustabdymu dėl Užsakovo kaltės.
- 3.6.4. Atliekant transformatorių pastočių ir skirstyklų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus, įjungus Pagrindinį įrenginį (prijunginį), Rangovas nedelsiant turi pradėti tikrinti darbo srovėmis šio įrenginio RAA. Pabaigus tikrinimą, Rangovas matavimo rezultatus ir išvadas įformina pagal Užsakovo nustatytą tvarką. Rangovo personalas įsipareigoja neišvykti iš objekto, kol vienu kartu nebaigtas relinės automatinės apsaugos (RAA) tikrinimas darbo srovėmis. Jei Rangovas Darbus užbaigia anksčiau nei numatytas elektros įrenginių įjungimas, už dalyvavimą įrenginio tikrinime srovėmis apskaitoma ne daugiau kaip viena papildoma Brigados darbo valanda.

3.7. ĮRENGINIAI IR MEDŽIAGOS

- 3.7.1. Rangovas turi turėti ir/ar nuomoti įrangą ir mechanizmus, kuriais galėtų vykdyti sutartinius įsipareigojimus nepriklausomai nuo sezoniškumo ir/ar nepalankių meteorologinių sąlygų.
- 3.7.2. Vykdydamas darbus, Rangovas vadovaujasi Sutartyje ir jos prieduose nurodytais reikalavimais. Rangovas įrenginius, įtaisus, gaminius, kitą įrangą privalo remontuoti, montuoti, instaliuoti, konfigūruoti, derinti ir išbandyti pagal šių įrenginių, įtaisų, gaminių, kitos įrangos gamintojų ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
- 3.7.3. Atliekamų darbų ir naudojamų medžiagų kokybė turi atitikti galiojančių Lietuvos arba Lietuvoje įteisintų Europos Sąjungos normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties, bei aplinkosaugos dokumentų ir standartų reikalavimus, visos privalomos sertifikuoti medžiagos ir gaminiai turi turėti Lietuvos Respublikoje galiojančius sertifikatus.
- 3.7.4. Įrenginiai, įtaisai, gaminiai ir kita įranga turi būti nauji, kokybiški, nenaudoti, pagaminti ne anksčiau kaip prieš 6 (šešis) mėnesius iki Sutarties sudarymo, jei kitaip nenurodyta Sutartyje. Atliekant transformatorių pastočių ir skirstyklų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus, visos konstrukcijos bei Medžiagos turi būti pagamintos ne anksčiau kaip

prieš 9 (devynis) mėnesius iki Darbų pradžios.

- 3.7.5. Jeigu Rangovo teikiamoms Medžiagoms yra nustatytas tinkamumo naudoti (galiojimo) terminas, Darbų atlikimui naudojamų Medžiagų likęs tinkamumo naudoti (galiojimo) terminas turi būti ne trumpesnis kaip 2/3 (dvi trečiosios) viso tinkamumo naudoti termino.
- 3.7.6. Įrenginiai, įtaisai, gaminiai ir kita įranga turi būti suderinami tarpusavyje ir su esamais perdavimo tinklo elektros įrenginiais, neturėti neigiamos įtakos vienas kito darbui bei aplinkai.
- 3.7.7. Rangovo tiekiami įrenginiai, įtaisai, gaminiai, kita įranga turi būti pagaminti pagal Europos standartus arba atitinkamus tarptautinius standartus ir išbandyti pagal IEC standartus arba lygiaverčius standartus.
- 3.7.8. Įrenginiams tiekiamos atsarginės dalys ir medžiagos turi atitikti įrenginių (kuriems bus naudojamos šios atsarginės dalys ir medžiagos) gamintojo eksploataavimo dokumentų ir standartų (pagal, kuriuos pagaminti įrenginiai) reikalavimus.
- 3.7.9. Kai Sutartyje, Mėnesio grafike, užsakyme nurodyta arba Užsakovui atskirai nurodžius, kad atitinkamus įrenginius ir (arba) Medžiagas Rangovui pateikia Užsakovas, Rangovas šiuos įrenginius ir Medžiagas turi: [a] Sutartyje nurodytoje jų perdavimo vietoje pakrauti, [b] transportuoti į Objekto teritoriją, [c] iškrauti ir [d] sumontuoti. Medžiagų ir/ar detalių perdavimas atliekamas pasirašant perdavimo-priėmimo aktą. Jei Įrenginiai ir Medžiagos Rangovui perduodami pagal Sutartį aptarnaujamų Objektų regione, už šiame punkte nurodytų Darbų atlikimą Rangovui nėra mokama.
- 3.7.10. Jei Sutartyje nenurodyta kitaip, Darbų atlikimui reikalingas SF6 dujas Rangovui pateikia Užsakovas. Prieš paimant SF6 dujas Darbų atlikimui ir jas grąžinant į Užsakovo sandėlį po Darbų atlikimo, Rangovas pasveria SF6 dujų balioną ir svarstyklių parodymus pažymi atitinkamame žurnale. Iki kiekvienų metų sausio 25 dienos, Rangovas Užsakovo atstovui pateikia informaciją apie jo per metus panaudotą SF6 dujų kiekį (kilogramais) vykdant šią Sutartį. Rangovas SF6 dujų apskaitai paskiria atsakingą asmenį ir apie tai informuoja Užsakovo atstovą, jei toks asmuo nepaskiriamas, bus laikoma, kad už SF6 dujų apskaitą atsakingas Rangovo atstovas (Sąlygų 4.1. skyrius).

3.8. ĮRANKIAI IR PRIETAISAI

- 3.8.1. Atliekant transformatorių pastočių ir skirstyklų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus Rangovas privalo turėti (nuosavybės teise, nuomos, panaudos ar kitu teisėtu pagrindu) šiuos specialius įrankius bei prietaisus, reikalingus perdavimo tinklo įrangai eksploatuoti, ir mokėti jais naudotis:
 - a) RAA patikros stendas nesudėtingoms apsaugoms (srovinėms įtampos ir kitoms apsaugoms tikrinti);
 - b) patikros stendas srovės transformatorių charakteristikoms tikrinti;
 - c) dažnio generatorius iki 600 kHz aukšto dažnio kanalų ir aparatūros charakteristikoms tikrinti;
 - d) aukšto dažnio elektros signalų (selektyvus) lygio matuoklis iki 600 kHz aukšto dažnio kanalų ir aparatūros charakteristikoms tikrinti;
 - e) oscilografas iki 5MHz;
 - f) megamometras;
 - g) multimetras (voltamperfazometras);
 - h) dinamometriniai raktai;
 - i) jungtuvų testavimo įranga;
 - j) SF6 dujų pildymo įranga;
 - k) įžeminimo kontūro matuoklis;
 - l) kiti įrankiai ir prietaisai, reikalingi įrenginiams tikrinti.
- 3.8.2. Atliekant oro linijų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus Rangovas privalo turėti (nuosavybės teise, nuomos, panaudos ar kitu teisėtu pagrindu) šiuos specialius įrankius, prietaisus bei mechanizmus, reikalingus perdavimo tinklo įrangai eksploatuoti, ir mokėti jais naudotis:
 - a) Laidų aukščio matuoklį;
 - b) Lazerinį atstumų matuoklį;
 - c) Įžeminimo varžos matuoklį;
 - d) Pereinamųjų varžų matavimo prietaisą;

- e) Termovizorių;
- f) Tolimatį;
- g) Atotampų įtempimo matavimo prietaisą;
- h) Laidų, žaibosaugos trosų bei žtšk tempimo ir išleidimo mašiną.

- 3.8.3. Atliekant transformatorių pastočių ir skirstyklų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus Rangovas turi turėti talpyklą alyvai laikyti (atsivežant izoliacinę alyvą vieną kartą per mėnesį iš Užsakovo nurodytos alyvos saugojimo vietos), išskyrus didžiatūriams alyviniams jungtuvams. Izoliacinė alyva mėnesio darbams paimama pasirašius perdavimo-priėmimo aktą. Izoliacinė alyva turi būti laikoma tokiomis sąlygomis, kurios užtikrintų izoliacinės alyvos kokybę bei minimalius kokybės rodiklių (pramušimo įtampos, rūgštingumo ir kitų) pokyčius. Rangovas laiko izoliacinę alyvą ir naudoja Užsakovo eksploatuojamuose įrenginiuose. Kiekvieną kartą prieš panaudojant izoliacinę alyvą perdavimo tinklo įrenginiuose ir Užsakovui pageidaujant, Rangovas privalo pateikti saugomos izoliacinės alyvos kokybinių rodiklių patikrinimo protokolus. Izoliacinės alyvos tikrinamų kokybės rodiklių kiekiai nustatomi pagal norminių dokumentų reikalavimus.
- 3.8.4. Rangovas turi naudotis personalinio kompiuterius, kurie yra apsaugoti nuo virusų. Už kiekvieną atvejį, kai nustatomas viruso patekimas į Užsakovo kompiuterinį tinklą, Rangovas moka 500 eurų baudą, ir atlygina nuostolius.

3.9. MATAVIMAI

- 3.9.1. Rangovo naudojamos matavimo priemonės turi būti metrologiškai patikrintos (kalibruotos) su gamintojo laboratorijos arba kitos Europos Sąjungos šalies akredituotos laboratorijos išduotais dokumentais (sertifikatais) ar žymenimis, patvirtinančiais nustatytą matavimo tikslumą bei šių matavimo priemonių techniniais aprašymais ir naudojimo instrukcijomis.
- 3.9.2. Įrenginių darbinių ir izoliacijos charakteristikų matavimams, patikrinimams ir bandymams turi būti naudojama įranga, turinti jos patikrinimą ar kalibravimą atlikusios laboratorijos išduotus dokumentus arba turi būti paženklinta galiojančiais patikrinimą ir kalibravimą atlikusios laboratorijos žymenimis. Matavimo priemonių patikrinimo ir kalibravimo periodiškumas nustatytas Užsakovo Perdavimo tinklo įrenginių eksploatavimo reglamente.
- 3.9.3. Atliekant įrenginių matavimus, patikrinimus ir bandymus apmokama tik už galutinį rezultatą, pagal galutinį matavimų, patikrinimų ir bandymų protokolą, parengtą pagal Sutarties sąlygas. Matavimų, patikrinimų ir bandymų protokoluose turi būti pateiktos konkrečios matavimų reikšmės ir konkrečios išvados, kurios turi būti pagrįstos nuoroda į galiojančių norminių dokumentų ar gamintojo instrukcijos atitinkamą punktą (pastraipą).
- 3.9.4. Atlikus matavimo transformatorių metrologinę patikrą Rangovas, kartu su patikros sertifikatais ar kitais metrologinės patikros žymenimis. Metrologinės patikros sertifikate ir metrologinės patikros duomenų protokole turi būti identifikuotas matavimo transformatorius, nurodant objektą, operatyvinį pavadinimą, tipą, fazę ir gamyklinį numerį.

3.10. DEMONTAVIMAS

- 3.10.1. Užsakovo reikmėms nereikalingus demontuotus įrenginius Rangovas turi išardyti, o susidariusias antrines žaliavas (metalus) Užsakovo vardu, dalyvaujant Užsakovo paskirtajam statinio statybos techniniam priežiūrėtojų ar kitam Užsakovo atstovo nurodytam darbuotojui, perduoti Užsakovui arba jo nurodytai žaliavas perdirbančiai įmonei. Rangovas šias žaliavas iki jų perdavimo Užsakovui arba jo nurodytai įmonei, privalo tinkamai saugoti Objekte, taip pat sudaryti sąlygas prie jų privažiuoti (bet kuriai tam tikslui skirtai transporto priemonei), supjaustyti ir išvežti.
- 3.10.2. Tolimesniam naudojimui tinkamus demontuotus įrenginius, konstrukcijas ir medžiagas Rangovas privalo perduoti Užsakovui pagal Šalių pasirašytą priėmimo-perdavimo aktą. Šiuos demontuotus įrenginius, konstrukcijas ir medžiagas Rangovas pristato (pakrauna, perveža, iškrauna) į Užsakovo nurodytas vietas. Dėl tinkamumo tolesniam naudojimui sprendžia Užsakovas.

3.11. APLINKOSAUGA

- 3.11.1. Rangovas turi laikytis galiojančių teisės aktų ir aplinkosaugos reikalavimų.

- 3.11.2. Rangovas turi organizuoti ir vykdyti Darbų metu susidarančių atliekų apskaitą, surinkimą, rūšiavimą, ženklimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams. Iki Darbų vykdymo pradžios Rangovas turi paskirti asmenį, atsakingą už atliekų ir nuotekų tvarkymą Darbų vykdymo vietose, ir apie paskyrimą informuoti Užsakovo atstovą.
- 3.11.3. Atliekų tvarkymo dokumentuose turi būti nurodytas Objekto pavadinimas, adresas, o atliekų gamintoju (turėtoju) nurodomas Rangovas. Užsakovo prašymu, statybos Darbų metu Rangovas privalo pateikti Užsakovui atliekų sutvarkymą patvirtinančius dokumentus.
- 3.11.4. Susidarančių atliekų tvarkymui Rangovas arba jo pasamdyta įmonė turi būti įregistruotas atliekas tvarkančių įmonių registre. Susidarančių pavojingų atliekų tvarkymui Rangovas arba jo pasamdyta įmonė privalo turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją ir turėti kvalifikuotus darbuotojus, turinčius teisę tvarkyti atliekas.

3.12. DARBŲ SUSTABDYMAS

- 3.12.1. Užsakovui nurodžius Rangovas turi nedelsiant sustabdyti Darbų arba jų dalies vykdymą.
- 3.12.2. Be kitų priežasčių, Užsakovas nurodymą sustabdyti Darbus arba jų dalį gali duoti jei:
- a) Darbai vykdomi Užsakovo eksploatuojamuose veikiančiuose elektros įrenginiuose, nepasirašius tarpusavio saugos darbe atsakomybės ribų akto;
 - b) Rangovo darbuotojai neturi būtinos kvalifikacijos, reikalingos Darbams atlikti;
 - c) Darbų vykdymo vietoje nėra Rangovo paskirtų atsakingų asmenų už darbuotojų saugą (darbų vykdytojai, prižiūrintieji, kranų, aukštalipių darbų vadovai ir kt.);
 - d) Darbai veikiančiuose elektros įrenginiuose vykdomi negavus leidimo iš Užsakovo budinčio darbuotojo;
 - e) neįvykdytos organizacinės ir (arba) techninės priemonės Darbams veikiančiuose elektros įrenginiuose arba jų nepakanka darbuotojų saugai užtikrinti;
 - f) Rangovo darbuotojai dirba be asmeninių apsauginių priemonių, apsaugos nuo elektros priemonių, neįrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės, reikalingos Darbams saugiai atlikti;
 - g) Rangovas neturi reikiamų leidimų ir suderinimų atlikti Darbus;
 - h) Rangovas montuoja netinkamus įrenginius ir Medžiagas;
 - i) Rangovas nesilaiko kitų darbų saugos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų ar kitų sutartinių įsipareigojimų ir dėl to kyla pavojus žmonių sveikatai ar gyvybei, aplinkai, Užsakovo arba trečiųjų asmenų turtui ar teisėtiems interesams;
 - j) Tokia Darbų sustabdymo galimybė numatyta kitose Sutarties sąlygose ir (arba) teisės aktuose.
- 3.12.3. Dėl Sąlygų 3.12.2. punkte nurodytų priežasčių Rangovas Darbus turi būti sustabdyti iki kol bus pašalinti atitinkami pažeidimai, bus imtasi pagrįstų priemonių užtikrinti, kad šie pažeidimai nepasikartotų ateityje, ir bus gautas Užsakovo pritarimas tęsti Darbus.
- 3.12.4. Sustabdžius Darbus dėl Sąlygų 3.12.2. punkte nurodytų priežasčių, bus laikoma, kad Darbai stabdomi dėl Rangovo kaltės ir dėl tokio sustabdymo patirti Rangovo nuostoliai nebus atlyginami ir Rangovas nebus atleidžiamas nuo atsakomybės už sutartinių įsipareigojimų neįvykdymą laiku.

3.13. IŠTAISYMAI

- 3.13.1. Jei bet kuriuo Darbų vykdymo metu ar per kokybės garantijos terminą paaiškėja, kad Rangovo atlikti Darbai neatitinka Sutarties reikalavimų, Rangovas, Užsakovo nurodymu, šiuos trūkumus turi kuo skubiau pašalinti savo sąskaita.

4. DARBŲ ORGANIZAVIMAS

4.1. ŠALIŲ ATSTOVAI

- 4.1.1. Visi svarbiausi Sutarties vykdymo klausimai sprendžiami per Sutartyje nurodytus Šalių paskirtus atstovus, arba šių atstovų nurodytus asmenis.
- 4.1.2. Šalys patvirtina ir užtikrina, kad paskirti atstovai yra ir visą Sutarties galiojimą laiką bus įgalioti

spręsti visus su Sutarties vykdymu susijusius klausimus ir priimti visus su tuo susijusius sprendimus, išskyrus sprendimus dėl Sutarties pakeitimo ir (arba) nutraukimo, dėl netesybų taikymo ir nuostolių atlyginimo, bei dėl nurodymų davimo pagal šių Sąlygų 4.6.2. punktą.

- 4.1.3. Visi šios Sutarties vykdymui reikalingi Užsakovo suderinimai ir patvirtinimai yra galiojantys tik jei jie yra gauti iš Užsakovo atstovo. Bet kokie kitų asmenų Rangovui pateikti suderinimai ir patvirtinimai nėra galutiniai, išskyrus atvejus kai šie asmenys pateikia atitinkamus raštiškus įgaliojimus arba tokie įgaliojimai yra numatyti galiojančiuose teisės aktuose, arba Užsakovo atstovas nurodo kitaip.
- 4.1.4. Bet kuri Šalis turi teisę vienašališkai pakeisti šioje Sutartyje nurodytus savo atstovus ir/arba jų kontaktinius duomenis, apie tai ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas informuodama kitą Šalį.

4.2. FIKSAVIMAS

- 4.2.1. Apie konkrečių Darbų atlikimo pradžią Rangovas tą pačią dieną turi pažymėti Sistemoje, o jei to padaryti nėra galimybės - informuoti Užsakovo atstovą elektroniniu paštu.
- 4.2.2. Rangovas vykdomus darbus turi užfiksuoti kokybiškoje foto nuotraukoje, kurioje matyti nuotraukos padarymo data ir laikas (raiškos reikalavimas: $\geq 2560 \times 1920$ pxl.), geolokacija ir, Užsakovo pageidavimu, turi pateikti kartu su kita su darbų atlikimu susijusia dokumentacija. Foto fiksacija atliekama:
 - a) Prieš atliekant ir atlikus įrenginio (jo dalies) defekto šalinimo darbus;
 - b) pastebėjus papildomų defektų, kurie nenumatyti darbų užsakyme;
 - c) fizinių matavimų ir bandymų objekte metu;
 - d) radus netvarkingą darbo vietą prieš darbų pradžią;
 - e) sutvarkytą darbo vietą, baigus darbus;
 - f) Užsakovo prašymu, nuotraukas padaro ir kitais atvejais.
- 4.2.3. Atlikdamas Darbus Pagrindiniuose įrenginiuose Rangovas turi atlikti atitinkamus žymėjimus Technologinėse kortelėse. Atlikdamas Darbus Rangovas taip pat turi sutvarkyti (papildyti ir pakoreguoti) įrenginių, kuriems atliko techninės priežiūros, remonto ar kitus priežiūros darbus, eksploataavimo techninius dokumentus, vadovaujantis Užsakovo norminiais dokumentais.
- 4.2.4. Užbaigęs Mėnesio grafike arba užsakyme nurodytus Darbus Rangovas Sistemoje sukuria Atliktų darbų pažymą, nurodydamas Darbų užbaigimo datą, o jei to padaryti nėra galimybės - informuoja Užsakovo atstovą elektroniniu paštu.
- 4.2.5. Atlikęs konkrečius Darbus, Rangovas Užsakovo peržiūrai per 5 darbo dienas elektroniniu paštu pateikia visą su Darbų atlikimu susijusią dokumentaciją:
 - g) Įrenginių kokybės pažymėjimus (sertifikatus), pasus, techninius aprašymus, bandymų protokolus, atitikties deklaracijas, įskaitant atitikties deklaracijas medžiagoms, naudojamoms įrenginiuose (pvz. SF6 dujoms, alyvai), naudojimo ir priežiūros instrukcijas, garantijos galiojimo sąlygas;
 - h) Pagrindinių įrenginių Technologines korteles;
 - i) Darbo vietoje padarytas įrenginių foto nuotraukas;
 - j) dokumentaciją, patvirtinančią sumontuotų Įrenginių atitikimą Sutarties reikalavimams bei užtikrinančią sumontuotų Įrenginių tinkamą ir saugią eksploataciją;
 - k) programuojamų Įrenginių konfigūravimo ir derinimo techninius dokumentus;
 - l) dokumentus, patvirtinančius statybos atliekų atidavimą (lydraščius, aktus, pažymas) atliekų tvarkytojams;
 - m) kitą Sutartyje nurodytą techninę dokumentaciją.
- 4.2.6. Užsakovas per 3 darbo dienas peržiūri Rangovo pateiktą dokumentaciją ir patvirtina Darbų atlikimą arba pateikia argumentuotas pastabas, apie tai informuodamas Rangovą elektroniniu paštu.
- 4.2.7. Rangovas, gavęs pastabas iš Užsakovo dėl pateiktos dokumentacijos, jas įvertina per 1 darbo dieną ir pataisytą dokumentaciją elektroniniu paštu pateikia Užsakovui.
- 4.2.8. Darbas laikomas atliktu, kai Mėnesio grafike numatytas darbas fiziškai atliktas pilna apimtimi, pateikti reikalingi dokumentai ir darbų baigimo data yra užregistruota turto valdymo informacinėje sistemoje ar Užsakovo priimti ir pasirašyti darbų atlikimą fiksuojantys

dokumentai.

4.3. DARBŲ PRIĖMIMAS

- 4.3.1. Užsakovui patvirtinus Darbų atlikimą Sistemoje, Rangovas ne vėliau kaip iki paskutinės mėnesio darbo dienos įforminimui ir pasirašymui Užsakovas pateikia Darbų priėmimo pažymą, kuriose nurodyti visi per mėnesį Rangovo užbaigti Darbai. Atliktų darbų pažyma turi būti parengta dviem egzemplioriais - po vieną kiekvienai Sutarties Šaliai.
- 4.3.2. Atliktų darbų pažymose nurodomi Rangovo atliktų Darbų kiekiai, neišskiriant šių Darbų atlikimui panaudotų Medžiagų ir Įrenginių. Medžiagos ir Įrenginiai Atliktų darbų pažymose nurodomi ir už juos mokama atskirai tik jei Sutartyje yra išskirtas atitinkamos Medžiagos ar Įrenginio Įkainis, ir jų vertė (skaiciuojant atskirai kiekvieną Medžiagą ir Įrenginį, kurių Įkainis išskirtas) viršija 10% atitinkamo Darbo kainos.
- 4.3.3. Kartu su Darbų priėmimo pažyma Rangovas pateikia per mėnesį atliktų Darbų suvestinę (pagal Užsakovo pateiktą formą) bei prideda visų elektroniniu paštu atsiųstų dokumentų originalus ir jų skanuotus variantus .pdf formatu, o nuotraukas - .jpg, .jpeg ar kitu Užsakovui priimtiniu formatu skaitmenines laikmenoje. Skaitmeninių dokumentų failų pavadinimai turi atitikti jų sudarymo principus, kuriuos Rangovui pateikia Užsakovas.
- 4.3.4. Rangovui laiku nepateikus tinkamai parengtos Darbų atlikimo pažymos ir (arba) ją lydinčios dokumentacijos (įskaitant dokumentacijos nepateikimą derinimui pagal Sąlygų 4.2.5. punktą), Užsakovas turi teisę atliktų Darbų priėmimą vykdyti kartu su sekančio mėnesio atliktais Darbais.
- 4.3.5. Darbai laikomi atliktais Atliktų darbų pažymoje nurodytą dieną, kai Užsakovas ją pasirašo.
- 4.3.6. Dalinis Darbų priėmimas gali būti atliekamas tik toliau nurodytais atvejais ir tokių darbų priėmimą iš anksto suderinus su Užsakovu:
 - a) Kai buvo pakeista dalis elektros oro linijų atramų;
 - b) Kai atliekami tęstiniai Darbai (t.y. atliekami periodiškai kiekvieną mėnesį, ar kitą laiko tarpą).
- 4.3.7. Nesumontuotos Įrangos ir Medžiagų priėmimas gali būti vykdomas tik jei šie Įrenginiai ir Medžiagos neturi būti montuojami.

4.4. INFORMAVIMAS

- 4.4.1. Jei dėl bet kokių priežasčių nėra galimybės Darbų atlikti tinkamai ir laiku, taip pat pastebėjus klaidas Sutartyje, Mėnesio grafike, užsakyme ir (arba) kituose dokumentuose, Rangovas apie tai nedelsiant privalo raštu informuoti Užsakovo atstovą.

4.5. PATIKRINIMAI

- 4.5.1. Užsakovo prašymu, Rangovas turi pateikti visą informaciją ir dokumentaciją, kurios gali reikėti norint parodyti Sutarties vykdymo progresą, rezultatus ir Sutartyje nurodytų reikalavimų laikymąsi.
- 4.5.2. Rangovas įsipareigoja netrukdyti Užsakovui ir jo atstovams ir (arba) valstybės institucijų įgaliotiems darbuotojams patekti į Darbų vykdymo vietą ir sudaryti visas sąlygas patikrinti kaip atliekami Darbai bei laikomasi kitų Sutarties sąlygų bei teisės aktų reikalavimų.

4.6. NURODYMAI

- 4.6.1. Rangovas privalo vykdyti Užsakovo (bei jo atstovų), valstybės, savivaldybių, visuomenės ir kitų institucijų teisėtus reikalavimus, kurie yra susiję su Sutartyje numatytais Darbais. Jei, Rangovo nuomone, nurodyti reikalavimai viršija Sutartyje numatytas Darbų apimtis, Rangovas turi nedelsiant apie tai raštu informuoti Užsakovą.
- 4.6.2. Jei dėl Darbų apimčių, terminų ir (arba) kitų Sutarties sąlygų kyla tarp Šalių kyla ginčas, ir (arba) Rangovas be pagrįstos priežasties nederina ir netvirtina Mėnesio grafiko ar užsakymo, Užsakovas Rangovui gali išduoti vienašališką nurodymą dėl tolimesnio Darbų atlikimo. Užsakovo nurodymas

Rangovui yra privalomas vykdyti. Rangovas nesutikdamas su Užsakovo nurodyme numatytomis Darbų apimtimis, jų apmokėjimu, terminais ir (arba) kitomis sąlygomis gali juos ginčyti, tačiau negali stabdyti nurodyme nurodytų Darbų atlikimo.

5. DARBUOTOJAI IR SUBRANGOVAI

5.1. KVALIFIKACIJA

5.1.1. Rangovas privalo užtikrinti, kad Sutarties sudarymo momentu ir visą jos galiojimo laikotarpį jis pats bei jo sutartinius įsipareigojimus vykdantys ir Darbus atliekantys asmenys turi ir turės visas licencijas, leidimus, atestatus, kvalifikacinius, saugos darbe pažymėjimus, taip pat visą kitą reikiamą kvalifikaciją ir kompetenciją Darbams ir įsipareigojimams, numatytiems šioje Sutartyje, vykdyti.

5.1.2. Atliekant transformatorių pastočių ir skirstyklų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus, Rangovas įsipareigoja užtikrinti, kad per visą Sutarties vykdymo laikotarpį Darbų atlikimui turės šiuos specialistus:

- a) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius eksploatuoti 110 kV įtampos MKP, MMO ir VMT tipų alyvinius jungtuvus;
- b) Ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius eksploatuoti 110 kV įtampos SF6 dujomis pripildytus jungtuvus;
- c) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius eksploatuoti 110 kV įtampos atviros skirstyklos įrenginius (skyriklius, skirtuvus, trumpiklius, įžemiklius, iškroviklius, matavimo transformatorius, ryšių kondensatorius ir t.t.), pagamintus pagal GOST standartus;
- d) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius eksploatuoti 110 kV įtampos atviros skirstyklos įrenginius (skyriklius, viršįtampių ribotuvus, 10 kV ir 110 kV matavimo transformatorius ir t.t.), pagamintus pagal IEC standartus;
- e) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius atlikti 110 kV įtampos atviros skirstyklos įrenginių diagnostinius matavimus, vadovaujantis LITGRID AB generalinio direktoriaus 2011 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. IS-101 patvirtinto Perdavimo tinklo įrenginių eksploatavimo reglamento (Sutarties 20 priedas) ir Elektros įrenginių bandymų normų ir apimčių reikalavimais;
- f) ne mažiau kaip du operatyvinius remonto darbuotojus operatyvinių perjungimų vykdymui 110 kV įrenginiuose per 6 savaites nuo Sutarties sudarymo;
- g) ne mažiau kaip du relinės apsaugos ir automatikos specialistus, mokančius aptarnauti perdavimo tinklo objektuose eksploatuojamas mikroprocesorines reles REL, REB, REF, RET ir kitas (ABB, SIPROTEC (Siemens), MiCOM (ALSTOM)), atlikti jų pagrindu sukonstruotos relinės apsaugos ir automatikos techninės priežiūros darbus, atlikti mechaninės ir elektrinės dalies nesudėtingus remontus (relės pakeitimas ir integravimas objekte, dalinis išardymas, surinkimas, konfigūracijų keitimas ir t.t.);
- h) ne mažiau kaip du relinės apsaugos ir automatikos specialistus, mokančius aptarnauti perdavimo tinklo objektuose eksploatuojamų elektromechanikos ir/arba mikroelektronikos įtaisų pagrindu sukonstruotas relines apsaugas ir automatiką, elektromechanines reles, aukšto dažnio kanalus, aukšto dažnio postus, atlikti jų techninės priežiūros darbus, atlikti mechaninės ir elektrinės dalies nesudėtingus remontus (relės ar įtaiso pakeitimas ir integravimas objekte, dalinis išardymas, surinkimas, reguliavimas, nuostatų keitimas ir t.t.);
- i) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius eksploatuoti 110 VVBM tipo orinius jungtuvus.
- j) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojus, mokančius eksploatuoti suslėgto oro kompresorių įrenginius ir automatiką, 40 atm. suslėgtojo oro talpas ir vamzdynus bei jų įrangą. Rangovas pateikia oro kompresorių mašinistų, oro kompresorių priežiūros meistro, slėgiminių indų operatorių, slėgiminių indų priežiūros meistro pažymėjimų kopijas.
- k) ne mažiau kaip du elektrotechnikos darbuotojai, mokantys eksploatuoti akumuliatorių baterijas, nuolatinės srovės, kintamos srovės skydus, savų reikmių 10/04kV galios transformatorius.
- l) specialistus turinčius teisę vykdyti darbus Užsakovo veikiančiuose elektros įrenginiuose ir turinčius atitinkamą kvalifikaciją numatomiems Darbams objektuose atlikti.

5.1.3. Rangovo specialistai ir subrangovai, kurie pagal Pirkimo sąlygas privalo turėti jose nurodytą

kvalifikaciją ir patirtį, Darbus gali vykdyti tik pateikus jų kvalifikaciją ir patirtį pagrindžiančius dokumentus, bei gavus raštišką Užsakovo sutikimą. Atskiras Užsakovo sutikimas nėra reikalingas, kai Darbus atlieka Rangovo pasiūlyme Pirkimo metu nurodyti specialistai ir subrangovai.

- 5.1.4. Atliekant transformatorių pastočių ir skirstyklų techninės priežiūros, remonto ir (arba) eksploatacijos Darbus, Rangovas turi turėti akreditaciją pagal standartą LST EN IEC/ISO 17025:2005 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami reikalavimai“ atlikti: srovės, įtampos, matavimo transformatorių, jungtuvų bandymus. Rangovas moka 1.000 eurų baudą už kiekvieną mėnesį, kurį neturi atitinkamos akreditacijos arba Užsakovo prašymu nepateikia tai patvirtinančių dokumentų.

5.2. SUBRANGOVAI

- 5.2.1. Atskirų darbų atlikimui Rangovas gali samdyti reikiamą kvalifikaciją turinčius subrangovus, tačiau Rangovas subrangovams negali perduoti Pagrindinių darbų. Visus Pagrindinius darbus Rangovas turi atlikti pats.
- 5.2.2. Rangovas gali keisti subrangovą, jeigu subrangovas nevykdo arba nepajėgia vykdyti sutartinių įsipareigojimų arba nesilaiko Sutarties sąlygų, nepradedą jam perduotų darbų sutartu laiku arba dirba per lėtai, kad atlikti jam perduotus darbus būtų galima Sutartyje nustatytu laiku.
- 5.2.3. Subrangovus, kurių pajėgumais Rangovas rėmėsi Pirkimo sąlygose numatytiems reikalavimams pagrįsti, Rangovas gali keisti tik gavęs rašytinį Užsakovo sutikimą, prieš tai Užsakovo atstovui patikrinus ir įsitikinus, kad šis subrangovas turi reikiamą kvalifikaciją ir (ar) patirtį, taip pat kad nėra subrangovo pašalinimo pagrindų.
- 5.2.4. Subrangovus, kurių pajėgumais Rangovas nesirėmė Pirkimo sąlygose numatytiems reikalavimams pagrįsti, Rangovas gali keisti savo nuožiūra, apie tai raštu informuodamas Užsakovą. Užsakovas gali patikrinti, ar nėra subrangovo pašalinimo pagrindų. Jeigu subrangovo padėtis atitinka bent vieną Pirkimo sąlygose nustatytą pašalinimo pagrindą, Užsakovas reikalauja pakeisti šį subrangovą reikalavimus atitinkančiu subrangovu.
- 5.2.5. Visi Rangovo samdomi subrangovai turi turėti teisę atlikti jiems perduodamus darbus.
- 5.2.6. Subrangovus, kurių pajėgumais Rangovas rėmėsi Pirkimo sąlygose numatytiems minimaliems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti, Rangovas gali keisti tik gavęs rašytinį Užsakovo sutikimą, prieš tai Užsakovui patikrinus ir įsitikinus, kad šis subrangovas turi reikiamą kvalifikaciją ir (ar) patirtį, taip pat kad nėra subrangovo pašalinimo pagrindų.

5.3. SAUGA DARBE

- 5.3.1. Darbus Rangovas ir jo subrangovai gali vykdyti tik turėdami galiojantį, Užsakovo nustatyta tvarka išduotą, leidimą dirbti veikiančiuose aukštos įtampos elektros įrenginiuose.
- 5.3.2. Rangovas užtikrina, kad jo darbuotojai ar jo pasitelktų subrangovų darbuotojai, atlikdami Sutartimi suldytus Darbus, vykdys darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos, apsaugos nuo elektros ir higienos teisės aktų reikalavimus, bei užtikrins teisėtą bei saugų darbą.
- 5.3.3. Rangovas užtikrina, kad jo ir jo samdyti darbuotojai ir (arba) tretieji asmenys nebūtų apsvaigę nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ir (arba) psichotropinių medžiagų. Kilus įtarimų dėl asmenų apsvaigimo nuo nurodytų medžiagų, Užsakovas turi teisę juos patikrinti alkokotesteriu ir kitais mediciniškai patvirtintais būdais. Jei patikrinimo rezultatai yra teigiami arba asmuo atsisako būti patikrintas, Rangovas privalo užtikrinti, kad šis asmuo nedelsiant būtų pašalintas iš darbo vietos ir be atskiro Užsakovo sutikimo į ją nebūtų įleistas.
- 5.3.4. Prieš statybos Darbų pradžią, su Rangovu suderintu laiku, Užsakovas instruktuoja Rangovo darbų vadovus kurie vykdys Sutartyje nurodytus darbus, bendrais saugos darbe klausimais: supažindina su atliekamų darbų tvarka, esančiais ir galimais rizikos veiksniais, su praėjimais ir pravažavimais, su Objekto teritorija, darbo tvarkos taisyklėmis, bei kitais darbuotojų saugos ypatumais ir tai įformina Rangovo ir komandiriuoto personalo saugos darbe instruktavimų registravimo žurnale. Rangovo darbų vadovai instruktuojami lietuvių kalba. Už visų kitų Rangovo, Subrangovo darbuotojų, kurie vykdys Sutartyje nurodytus darbus, saugos darbe klausimais instruktavimą ir supažindinimą atsakingas Rangovas.

- 5.3.5. Rangovas privalo savo sąskaita ir priemonėmis užtikrinti, kad darbuotojams, nesuprantantiems lietuvių kalbos, instruktavimas būtų tinkamai išverstas į šioms asmenims suprantamą kalbą.
- 5.3.6. Rangovas užtikrina, kad prieš pradėdamas darbus pasirašys tarpusavio saugaus darbo atsakomybės ribų aktą ir atliekant darbus laikysis saugos darbe, technologinių, aplinkos apsaugos, gaisrinės saugos ir kitų reikalavimų bei Užsakovo nurodymų, nepažeis trečiųjų asmenų interesų ir užtikrins, kad nurodytų reikalavimų laikysis Rangovo bei darbams atlikti Rangovo pasitelktų subrangovų darbuotojai.
- 5.3.7. Rangovas įsipareigoja atlikti įvykusių nelaimingų atsitikimų tyrimą ir vykdyti jų apskaitą (jei įvykyje dalyvavo Rangovas ar jo atstovas). Prireikus, tyrimo komisijos vadovo prašymu, Užsakovas skiria kompetentingą asmenį darbui komisijoje.

6. KAINA IR APMOKĖJIMAS

6.1. DARBŲ KAINA

- 6.1.1. Už atliktus Darbus Rangovui mokama kaina yra apskaičiuojama pagal nustatytus įkainius.
- 6.1.2. Į įkainius yra įskaičiuotos visos su Darbų atlikimu susijusios tiesioginės bei netiesioginės išlaidos įskaitant įrenginių, medžiagų, gaminių, įrankių nupirkimą (išskyrus kai juos pateikia Užsakovas), transportavimą, sumontavimą, bandymų atlikimą, Užsakovo darbuotojų apmokymą, dokumentacijos parengimą, Rangovo darbuotojų darbo užmokestį, draudimą, visus mokėtinus mokesčius (išskyrus PVM), kelionių, komandiruočių, administracines ir kitas išlaidas, kurios reikalingos šioje Sutartyje nurodytų Darbų atlikimui, jei šios išlaidos Sutartyje neišskirtos į atskirus įkainius arba Sutartyje aiškiai nenurodyta kitaip.
- 6.1.3. Už darbus, kuriuos Rangovas be išankstinio raštiško Užsakovo suderinimo atlieka nukrypdamas nuo Sutarties sąlygų, neapmokama.

6.2. APMOKĖJIMAS

- 6.2.1. Rangovui už faktiškai atliktus Darbus Užsakovas sumokės per 30 dienų nuo Atliktų darbų pažymos pasirašymo ir PVM sąskaitos faktūros gavimo dienos (gavimo diena nustatoma pagal Užsakovo žymą „gauta“) į Rangovo banko sąskaitą.
- 6.2.2. PVM sąskaita faktūra turi būti išrašoma Atliktų darbų pažymų pagrindu. PVM sąskaitą faktūrą Rangovas pateikia Užsakovui ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo einamojo mėn., per kurį buvo vykdyti Darbai, pabaigos.

6.3. KITOS APMOKĖJIMO SĄLYGOS

- 6.3.1. Užsakovui neatlikus mokėjimo Sutartyje nustatytais terminais, Rangovas turi teisę reikalauti 0,04 proc. dydžio delspinigių nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną pavėluotą dieną.
- 6.3.2. Užsakovas savo piniginius reikalavimus turi teisę bet kada vienašališkai įskaityti iš bet kokių Rangovui mokėtinų sumų apie tai raštiškai informuodamas Rangovą. Jeigu mokėtinų įsipareigojimų valiuta skiriasi, Užsakovas priešpriešiniams reikalavimams įskaityti gali konvertuoti bet kurio įsipareigojimo sumą pagal rinkoje galiojantį valiutos keitimo kursą, naudojamą įprastinėje veikloje.
- 6.3.3. Visi mokėjimai, kurie turi būti atlikti tarp Šalių pagal Sutartį, bus atliekami bankiniais pavedimais į kitos Šalies banko sąskaitą. Mokėjimai bus laikomi atliktais, kai mokėjimą atliekančios Šalies bankas priims mokėjimo nurodymą.

7. PAKEITIMAI

7.1. DARBŲ PAKEITIMAI

- 7.1.1. Patvirtintuose Mėnesio grafikuose ir Darbų užsakymuose nurodytų Darbų apimtys ir terminai esant reikalingumui gali būti keičiami abiejų Šalių sutarimu tokiu būdu, koku jie yra tvirtinami.

- 7.1.2. Užsakovas turi teisę bet kada atšaukti Mėnesio grafike arba užsakyme nurodytų Darbų atlikimą. Tokiu atveju priimami tik iki atšaukimo faktiškai Rangovo atlikti Darbai, taip pat po Darbų atšaukimo būtinosis Rangovo išlaidos, kurių Įkainiai nurodyti Sutartyje (pvz. suvežtų Įrenginių ir Medžiagų išvežimas), jei Darbai atšaukiami ne dėl Rangovo kaltės.

7.2. ĮSTATYMŲ PAKEITIMAS

- 7.2.1. Pasikeitus (sumažėjus ar padidėjus) pridėtinės vertės mokesčio (toliau - „PVM“) tarifui, atitinkamai pasikeičia Darbų Įkainiai. Naujas PVM tarifas taikomas visoms po oficialaus naujo PVM tarifo įsigaliojimo momento išrašomoms PVM sąskaitoms faktūroms, taikant mokėtiną kainą be PVM ir atitinkamai perskaičiuojant PVM.

7.3. KAINŲ INDEKSO PASIKEITIMAS

- 7.3.1. Jei Lietuvos Respublikos statistikos departamento (www.stat.gov.lt) skelbiamo mėnesinio statybos sąnaudų kainų indekso „Inžineriniai statiniai“ (toliau - „Indeksas“) reikšmė per 12 mėnesių arba ilgesnį laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo Sutarties sudarymo (arba nuo paskutinio Sutarties kainos perskaičiavimo dėl Indekso pokyčio, jei Sutarties kaina buvo perskaičiuojama), pakinta 20% arba daugiau, bet kurios iš Šalių iniciatyva gali būti perskaičiuojami Darbų Įkainiai.
- 7.3.2. Darbų Įkainiai dėl Indekso pasikeitimo perskaičiuojami Rangovui Sutartyje nurodytus Įkainius padauginant iš Indekso pokyčio koeficiento, kuris apskaičiuojamas pagal toliau nurodytą formulę:

$$K = IPb / IPr$$

Kur: *K* - Indekso pokyčio koeficientas;

IPr - Indekso reikšmė laikotarpio pradžioje;

IPb - Indekso reikšmė laikotarpio pabaigoje.

- 7.3.3. Darbų Įkainių perskaičiavimu suinteresuota Šalis parengia Įkainių perskaičiavimo aktą (toliau - „Aktas“), kuriame nurodo: [a] Indekso reikšmę laikotarpio pradžioje ir jos nustatymo datą, [b] Indekso reikšmę laikotarpio pabaigoje ir jos nustatymo datą, [c] Indekso pokyčio koeficientą [e] kitą perskaičiavimui reikšmingą informaciją. Šalis Aktą pasirašo ir pateikia jį kitai Šaliai. Akte nurodyta Indekso reikšmė laikotarpio pabaigoje, negali būti ankstesnė, kaip 2 mėnesiai iki Akto pateikimo kitai Sutarties šaliai.
- 7.3.4. Perskaičiuoti Įkainiai bus taikomi tik už tuos Darbus, kurie bus priimti po tinkamai parengto Akto pateikimo kitai Šaliai. Rangovas išrašomose PVM sąskaitose faktūrose nurodo Įkainius, Indekso pokyčio koeficientą ir jų sandaugos sumą, kurią turi sumokėti Užsakovas.

8. ATSAKOMYBĖ

8.1. ATSAKOMYBĖS PASKIRSTYMAS

- 8.1.1. Kiekviena Šalis privalo atlyginti kitai Šaliai visus jos patirtus nuostolius, jei ji netinkamai vykdė savo įsipareigojimus pagal šią Sutartį ar jai taikomus teisės aktus.
- 8.1.2. Rangovas prisiima riziką jeigu dėl nuo Rangovo nepriklausančių aplinkybių padidės su Sutarties vykdymu susijusios Rangovo išlaidos, išskyrus Sąlygų 7.2. ir 7.3. skyriuose nurodytus atvejus arba kai Sutartyje nurodytais atvejais atliekamas Papildomų darbų pirkimas.
- 8.1.3. Atliktų Darbų, jų rezultatų ir Užsakovo Rangovui perduoto turto sugadinimo, atsitiktinio žuvimo bei praradimo rizika tenka Rangovui iki Darbų užbaigimo dienos.

8.2. KOKYBĖS GARANTIJA

- 8.2.1. Rangovas įsipareigoja užtikrinti, kad per visą garantinį terminą atliktų Darbų rezultatas atitiks normatyvinių statybos techninių dokumentų ir Sutarties bei jos prieduose nustatytus reikalavimus,

Objektai bus tinkami naudoti pagal jiems nustatytą paskirtį.

- 8.2.2. Rangovo atliktiems Darbams, kurie pagal galiojančius teisės aktus priskiriami statybos darbams, nustatomi Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse numatyti garantiniai terminai.
- 8.2.3. Kitiems Darbams taikomas 24 mėnesių garantinis terminas, jei Sutarties specialiojoje dalyje nenurodyti kitokie garantiniai terminai.
- 8.2.4. Garantiniai terminai skaičiuojami nuo Darbų užbaigimo dienos.
- 8.2.5. Kokybės garantija negalioja Darbų trūkumams:
- a) kurie atsirado po Darbų užbaigimo dėl to, kad Užsakovas nepaisė nustatytų aptarnavimo, priežiūros ir eksploatacijos instrukcijų;
 - b) apie kuriuos Rangovas informavo Užsakovą Darbų atlikimo metu, tačiau Užsakovas atsisakė šalinti šiuos trūkumus;
 - c) kurių nebuvo galima pastebėti Darbų atlikimo metu.
- 8.2.6. Kokybės garantijos terminas sustabdomas tiek laiko, kiek Objektas negalėjo būti naudojamas dėl nustatytų defektų (trūkumų), už kuriuos atsako Rangovas.
- 8.2.7. Rangovas per garantijos terminą atsiradusius Darbų defektus privalo neatlygintinai pašalinti arba nekokybiškus įrenginius, įrangą, gaminius ar jų dalis pakeisti kokybiškomis per 10 darbo dienų nuo raštiško Užsakovo reikalavimo gavimo dienos arba per kitą terminą, kuris objektyviai reikalingas trūkumų pašalinimui ir Šalys jį suderina raštu.
- 8.2.8. Jei Rangovas nepradeda taisyti defektų ir (ar) neištaiso defektų ar neatitaiso tiesioginės tokio defekto padarytos žalos garantiniu laikotarpiu per Sutartyje nurodytą terminą, Užsakovas pats arba trečiųjų asmenų pagalba gali atlikti tokius darbus Rangovo sąskaita. Tokiu atveju Rangovas privalo atlyginti nuostolius, kuriuos patiria Užsakovas, ištaisydamas defektą ir atitaisydamas žalą, įskaitant Užsakovo kaštus ieškant kito rangovo ir pan. Rangovo garantiniai įsipareigojimai tokiu atveju nėra nutraukiami.

8.3. NETESYBOS

- 8.3.1. Už kiekvieną pradelstą dieną įvykdyti žemiau lentelėje nurodytus įsipareigojimus, Rangovas Užsakovui moka lentelėje nurodytus delspinigius:

Nr.	Pažeistas įsipareigojimas	Delspinigių dydis
a)	Planinių darbų neatlikimas laiku	20 eurų* **
b)	Planinių darbų, kuriems reikalingas elektros įrenginių atjungimas, neatlikimas laiku	60 eurų **
c)	Neplaninių darbų neatlikimas laiku	100 eurų **
d)	Avarinių darbų neatlikimas laiku	200 eurų **
f)	Neplaninių darbų nesuderinimas laiku	60 eurų
g)	Darbų vėlavimas dėl kurio atlikimo Užsakovas negali įjungti elektros įrenginių suplanuotu laiku	100 eurų
h)	Darbų vėlavimas dėl kurio atlikimo Užsakovas negali įjungti elektros įrenginių suplanuotu laiku, ir dėl tokio atjungimo buvo atjungti elektros vartotojai arba nukeltas kitų suplanuotų darbų vykdymas perdavimo tinkle arba buvo pažeisti minimalūs teisės aktuose nustatyti	1000 eurų

	perdavimo tinklo patikimumo kriterijai (N-1 kriterijus) arba buvo pakeistas elektros energijos tiekimo režimas I kategorijos vartotojams	
--	--	--

* Netesybos Užsakovo sprendimu Rangovui netaikomos, jei Darbai, kuriems nereikalingas elektros įrenginių atjungimas, buvo atlikti tą patį mėnesį, kurį buvo suplanuoti, arba per kito mėnesio pirmas 5 darbo dienas ir dėl vėlavimo nebuvo padaryta žala Užsakovui, aplinkai ir tretiesiems asmenims, bei nekilo rizika dėl tokios žalos atsiradimo.

** Nurodytos netesybos ribojamos atitinkamo Darbo vertės suma, bet ne mažiau kaip 3 000 eurų.

- 8.3.2. Už kiekvieną žemiau lentelėje nurodytą įvykį, kuris įvyko dėl Rangovo įsipareigojimų nevykdymo, Rangovas moka žemiau lentelėje nurodytą baudą:

Nr.	Įvykis	Bauda
a)	Elektros įrenginių atjungimas	200 eurų
b)	Mėnesinio grafiko nesuderinimas iki mėnesio 25 d.	150 eurų
c)	Elektros įrenginių atjungimas dėl kurio nutrūko elektros energijos tiekimas arba sugadinami elektros įrenginiai	3 000 eurų
d)	Avarinių darbų paraiškos nepatvirtinimas laiku	1 000 eurų
e)	Darbų saugos, aplinkosaugos, priešgaisrinės apsaugos ir fizinės saugos reikalavimų pažeidimą, technologinį pažeidimą ar reikalingų leidimų, sutikimų ir suderinimų negavimą, elektros tinklų apsaugos zonų reikalavimų nesilaikymą (jei atliekant bet kurios iš išvardintų sričių patikrinimą nustatomas daugiau kaip vienas pažeidimas, už visus tos srities pažeidimus taikoma viena bauda)	1 000 eurų
f)	Atliekų nerūšiavimas, metalo laužo neatskyrimas, rūšiuojant susidariusias atliekas, ar metalo laužo pridavimas atliekų tvarkytojui kartu su kitomis atliekomis	150 eurų
g)	Pametus, sugadinus ar transformatorių pastočių (ABLOY) rakto negražinimas su Rangovui užbaigus darbus pagal šią sutartį.	44,69 eurų už 1 vnt.

- 8.3.3. Jeigu Mėnesio grafike numatyti atskiri darbai atskirose vietovėse (pvz. Teritorijos šienavimo darbai skirtingose pastotėse), atsakomybė už darbų neatlikimą ar vėlavimą atlikti darbus taikoma skaičiuojant netesybas už kiekvieną darbą, kiekvienai vietai (pastotei) atskirai.

- 8.3.4. Jei už tą patį pažeidimą Rangovui gali būti taikomos kelios Sutartyje nurodytos baudos arba delspinigiai, taikoma tik ta bauda ir delspinigiai, kurie yra didesni. Jei už tą patį pažeidimą Sutartyje numatyti ir delspinigiai ir bauda, už pažeidimą skaičiuojami ir delspinigiai, ir bauda.

Pvz.: Rangovas padaro darbų saugos pažeidimą dėl kurio atjungiami elektros įrenginiai. Už šį pažeidimą Sąlygose numatyta 200 eurų ir 3 000 eurų bauda, tokiu atveju Rangovui taikoma didesnė bauda (t.y. 3.000 eurų). Jei dėl to paties pažeidimo vėluoja Planinių darbų įvykdymas, nepriklausomai nuo pritaikytos baudos Rangovui papildomai taikomi 20 eurų delspinigiai.

- 8.3.5. Šalis, dėl kurios kaltės nutraukiama Sutartis, moka kitai Šaliai 5 proc. visų Sutarties kainos dydžio baudą ir atlygina kitos Šalies patirtus tiesioginius nuostolius, susijusius su Sutarties nutraukimu.

- 8.3.6. Sutartyje numatytos netesybos Šalių susitarimu pripažįstamos Šalių iš anksto nustatytais Šalies galimais minimaliais nuostoliais dėl to, kad kita Šalis pažeidė atitinkamą Sutarties sąlygą, kurių dydžio nukentėjusiajai Šaliai nereikia įrodinėti.

8.4. ĮSIPAREIGOJIMŲ NEVYKDYMAS

8.4.1. Šalys yra atsakingos už visų sutartinių įsipareigojimų tinkamą įvykdymą pagal šios Sutarties sąlygas. Jei Rangovas tinkamai nevykdo arba tampa akivaizdu, kad tinkamai neįvykdys, kurio nors iš Sutartyje nurodytų įsipareigojimų, Užsakovas turi teisę:

- a) sulaikyti Rangovui pagal Sutartį mokėtinas sumas iki kol šie įsipareigojimai bus įvykdyti tinkamai (šiam punkte nurodyta sulaikymo teise Užsakovas gali pasinaudoti tik tokia apimtimi, kuri yra būtina užtikrinti reikalavimų įvykdymą) ir (arba)
- b) Rangovo įsipareigojimus įvykdyti pats ar perduoti Darbus atlikti kitų regionų Rangovams, apie tai raštu informuodamas Rangovą, ir (arba)
- c) reikalauti patirtų nuostolių atlyginimo ir juos bet kada įskaityti iš Rangovui mokėtinų sumų, ir (arba)
- d) imtis kitų Sutartyje ir teisės aktuose nurodytų priemonių.

8.4.2. Užsakovas gali perduoti Darbus kitų Regionų Rangovams, turintiems sutartį su Užsakovu, šiais atvejais:

- a) Rangovas neužtikrina reikalingų Brigadų skaičiaus, galinčių dirbti ir dirbančių vienu metu skirtinguose Objektuose;
- b) Rangovas dėl savo kaltės vėluoja pradėti Darbus daugiau kaip 2 savaites;
- c) Rangovas atsisako vykdyti užsakytus Darbus;
- d) Perdavimo tinkle įvykus masinėms avarijoms ar likviduojant stichinių reiškinių padarinius;
- e) Rangovas vėluoja atlikti visus užsakytus Darbus ilgiau kaip 3 mėnesius.

8.4.3. Tais atvejais, kai Darbai pagal Sutarties 8.4.2 punkto a, b, c, e papunkčius buvo perduoti kitiems Užsakovo Rangovams, Rangovas turi mokėti 1000 eurų baudą ir atlyginti dėl to patirtus tiesioginius nuostolius, kiek jų neatlygina paskirta bauda.

8.4.4. Tuo atveju, kai Rangovas vykdo Darbus Užsakovo pagal Sutartį nurodytame Regione ir pagal Sutarties 8.4.2. punktą užsakytus Darbus gretimame Regione, Rangovui už Darbų vėlavimą tiek pagal Sutartį nurodytame Regione, tiek gretimame Regione gali būti netaikoma sutartinė atsakomybė.

8.4.5. Bet kokie trūkumai, kurių Užsakovas ir (arba) kiti asmenys nepastebėjo vertindami, derindami, tikrindami, priimdami ir (arba) tvirtindami Rangovo atliktus Darbus, pateiktus dokumentus ar pasiūlymus (nepriklausomai ar tai buvo atlikta Pirkimo metu ar Sutarties vykdymo metu), neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės už netinkamą įsipareigojimų nevykdymą pagal Sutarties sąlygas.

8.5. ATSAKOMYBĖS RIBOJIMAS

8.5.1. Pagal Sutartį Šalys atsako tik už tiesioginius nuostolius, patirtus kitos Šalies, ir neatsako už nuostolius dėl negauto pelno, negautų santaupų ar prarastos verslo galimybės.

8.5.2. Visi tiesioginiai nuostoliai ribojami pradinės Sutarties kainos dydžio suma.

8.5.3. Bendra Šaliai priskaičiuotų pagal Sutartį netesybų suma negali viršyti 10 procentų pradinės Sutarties kainos (be PVM).

8.5.4. Sutartyje nurodytos atsakomybės ribojimo nuostatos negalioja žalai, padarytai tyčia, dėl didelio nerūpestingumo, taip pat žalai padarytai tretiesiems asmenims.

8.6. ATLEIDIMAS NUO ATSAKOMYBĖS

8.6.1. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal šią Sutartį neįvykdymą, jeigu įrodo, kad tai įvyko dėl Nenugalimos jėgos aplinkybių. Tokiomis aplinkybėmis gali būti laikoma:

- a) karas (paskelbtas ar nepaskelbtas), pilietinis karas, maištai, revoliucijos, teroristiniai aktai;
- b) stichinės nelaimės: smarkios audros, ciklonai, žemės drebėjimai, potvyniai;
- c) boikotai, streikai, lokautai;
- d) teisėti ar neteisėti valstybės valdymo institucijų veiksmai;

- e) laiku nesuteikti elektros įrenginių atjungimai;
 - f) kitos Šalies įsipareigojimų nevykdymas ar netinkamas vykdymas.
- 8.6.2. Pagal šią Sutartį Nenugalimos jėgos aplinkybėmis nelaikoma tai, kad [a] rinkoje nėra reikalingų prievolei vykdyti prekių ir paslaugų, [b] Šalis neturi reikiamų finansinių išteklių arba jos kontrahentai pažeidžia savo prievoles, taip pat [c] Šalies ir su ja susijusių asmenų (t.y. Šalies tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, bei ją valdančių subjektų, išskyrus Lietuvos Respubliką) valdymo organų bei darbuotojų veikimas ar neveikimas (įskaitant streikus).
- 8.6.3. Apie Nenugalimos jėgos aplinkybes ir jų įtaką Sutarties vykdymui bei terminams Šalis privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų atsiradimo ar paaiškėjimo, raštu pranešti kitai Šaliai, pateikdama minėtų aplinkybių egzistavimo įrodymus. Laiku neinformavus, pranešimo negavusi Šalis turi teisę laikyti, kad šios aplinkybės Sutarties vykdymo neįtakuoja iki kol nebuvo išsiųstas pranešimas.
- 8.6.4. Atsiradus Nenugalimos jėgos aplinkybėms Šalis privalo imtis visų pagrįstų priemonių galimai žalai sumažinti ir, kad jos turėtų kuo mažesnę įtaką Sutarties vykdymo terminams.
- 8.6.5. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda tik minėtų aplinkybių egzistavimo laikotarpiui, o jas pašalinus Šalis privalo nedelsiant atnaujinti įsipareigojimų vykdymą.

8.7. SUTARTIES ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAS

- 8.7.1. Jei Sutartyje nurodyta, kad Sutarties įvykdymas turi būti užtikrinamas Rangovo pateikta banko garantija, ši banko garantija turi atitikti visus Sutartyje nurodytus reikalavimus, galioti visą laiką iki Sutarties vykdymo termino pabaigos ir 30 dienų po jo. Jeigu Sutartis neįvykdoma likus 30 dienų iki pateiktos banko garantijos galiojimo pabaigos, Rangovas įsipareigoja ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki pateiktos banko garantijos galiojimo termino pabaigos pateikti naują banko garantiją ne trumpesniam laikotarpiui kaip iki numatomos Sutarties įvykdymo pabaigos ir 30 dienų po to.
- 8.7.2. Rangovui tinkamai įvykdžius Sutartį ir visus sutartinius įsipareigojimus, Užsakovas Rangovo prašymu grąžina jam pateiktą banko garantiją.

9. SUTARTIES GALIOJIMO SĄLYGOS

9.1. SUTARTIES SUDARYMAS

- 9.1.1. Sutartis įsigalioja nuo jos sudarymo momento ir galioja iki visiško Šalių sutartinių įsipareigojimų įvykdymo arba Sutarties nutraukimo.
- 9.1.2. Ši Sutartis sudaro visą Šalių susitarimą ir tarpusavio supratimą ir pakeičia visus ankstesnius žodinius ar rašytinius susitarimus ir pareiškimus, padarytus bet kuriuo metu iki šios Sutarties sudarymo, kurie nėra aiškiai įtraukti į šios Sutarties sąlygas. Tačiau aiškinant Sutarties dokumentus, tikrajai Šalių valiai nustatyti gali būti panaudojama informacija, Šalių pateikta derybų metu.
- 9.1.3. Kokybės garantijos, atsakomybės, konfidencialumo, intelektinės nuosavybės, pranešimų siuntimo ir gavimo, ginčų sprendimo, ES finansavimo ir kitos sąlygos, kurios pagal savo esmę turi galioti ir po Sutarties įvykdymo galioja ir po Sutarties įvykdymo arba nutraukimo.

9.2. SUTARTIES KEITIMAS

- 9.2.1. Bet kokie Sutarties pakeitimai galioja tik jei jie sudaryti raštu ir pasirašyti abiejų Šalių.
- 9.2.2. Jeigu kuri nors Sutarties sąlyga visiškai ar iš dalies negalioja ar taptų negaliojančia dėl jos prieštaravimo taikytiniams teisės aktams arba dėl bet kokios kitos priežasties, likusios Sutarties sąlygos liks galioti visa apimtimi. Tokiu atveju Šalys gera valia derės ir sieks pakeisti negaliojančią sąlygą kita teisėta ir galiojančia sąlyga, kuri, kiek tai įmanoma, leistų pasiekti tokį patį teisinį ir ekonominį rezultatą, kaip Sutarties sąlyga, kuri bus tokiu būdu pakeista. Pakeitimai atliekami abipusiu Šalių rašytiniu sutarimu.

9.3. SUTARTIES NUTRAUKIMAS

- 9.3.1. Užsakovas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį nesikreipdamas į teismą, apie tai ne vėliau kaip prieš 30 dienų raštu pranešdamas Rangovui:
- a) Rangovas, pagal Sutartį neįgijęs teisės pratęsti Darbų atlikimo terminų, nepaisydamas Užsakovo raginimo, nepradeda Darbų sutartu laiku arba dirba per lėtai ir neįmanoma baigti Darbų Sutartyje, Mėnesinio grafike ir (arba) užsakyme nustatyto laiku;
 - b) Rangovas gadina Užsakovo turtą, nesilaiko Sutarties sąlygų dėl Darbų kokybės: naudoja nekokybiškas ar netinkamas medžiagas, gaminius ar kitus darbų komponentus, netinkamai atlieka Darbą, nepaiso Užsakovo nurodymų pašalinti trūkumus nustatytais terminais ar elgiasi kitaip, nei nustatyta Sutartyje;
 - c) Rangovas nepajėgia vykdyti sutartinių įsipareigojimų ir, Užsakovui pareikalavus, nepateikia patikimų įrodymų, kad sugebės šiuos įsipareigojimus įvykdyti ateityje.
 - d) jei dėl Rangovo kaltės Darbų vykdymas sustabdomas (sumuojant visų sustabdymų laiką) ilgiau kaip vienam mėnesiui;
 - e) jeigu Rangovas nebeatitinka Pirkimo sąlygose nurodytų minimalių kvalifikacinių reikalavimų ir (arba) Rangovas netenka teisės verstis Sutartyje nurodyta veikla;
 - f) jeigu kyla pagrįstų abejonių dėl aukščiau nurodytų aplinkybių, dėl kurių gali būti nutraukta ši Sutartis, egzistavimo ir Užsakovo prašymu Rangovas nepateikia įrodymų paneigiančių šias aplinkybes;
 - g) kitais Sutartyje ir teisės aktuose nurodytais atvejais.
- 9.3.2. Jeigu Užsakovas nutraukia Sutartį dėl Rangovo kaltės, Rangovas privalo atlyginti Užsakovui visas dėl šio nutraukimo susidariusias papildomas išlaidas susietas su Sutartyje nurodytų Darbų užbaigimu, įskaitant Užsakovo išlaidas dėl kito rangovo paieškos ir Darbų pabrangimo.
- 9.3.3. Rangovas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį nesikreipdamas į teismą, apie tai ne vėliau kaip prieš 30 dienų raštu pranešdamas Užsakovui:
- a) jeigu Rangovas negali atlikti Darbų dėl Užsakovo sutartinių įsipareigojimų nevykdymo, kuris tęsiasi ilgiau kaip 30 dienų, o Užsakovas nesiima priemonių šių aplinkybių pašalinimui;
 - b) kai Užsakovas daugiau nei 45 dienas vėluoja atlikti apmokėjamą Rangovui.
- 9.3.4. Rangovui nutraukus Sutartį dėl Užsakovo kaltės, Užsakovas privalo apmokėti Rangovui už iki Sutarties nutraukimo kokybiškai atliktus ir priimtus Darbus, bei atlyginti kitus Rangovo pagrįstus nuostolius.
- 9.3.5. Jei Sutartis nutraukiama dėl kurios nors Šalies kaltės ir per įspėjimo apie nutraukimą terminą išnyksta aplinkybės, dėl kurių Sutartis nutraukiama, Sutartį nutraukianti Šalis turi teisę atšaukti Sutarties nutraukimą.
- 9.3.6. Nutraukus Sutartį arba jai pasibaigus, Rangovas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas savo sąskaita turi išvežti savo įrangą, medžiagas ir įrenginius iš Užsakovo teritorijos ir patalpų, taip pat grąžinti Užsakovo perduotas patalpas, nepanaudotus Užsakovo perduotus įrenginius, detales, medžiagas.
- 9.3.7. Šios Sutarties nutraukimas ar pasibaigimas neatleidžia Šalių nuo jų įsipareigojimų, kurie buvo prišimti iki Sutarties nutraukimo ar pasibaigimo.
- 9.3.8. Sutartis gali būti nutraukiama abipusiu Šalių rašytiniu susitarimu.

9.4. SUTARTIES AIŠKINIMAS

- 9.4.1. Sutarčiai yra taikomi ir ji yra aiškinama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.
- 9.4.2. Sutartyje, kur reikalauja kontekstas, žodžiai pateikti vienaskaita, gali turėti ir daugiskaitos prasmę, ir atvirkščiai.
- 9.4.3. Šios Sutarties skyrių pavadinimai nurodyti tik tam, kad būtų galima ją lengviau skaityti, ir negali būti tiesiogiai naudojami Sutarties aiškinimui.
- 9.4.4. Sutartyje nurodyti terminai yra skaičiuojami kalendorinėmis dienomis, mėnesiais ir metais, jei Sutartyje nenurodyta kitaip.
- 9.4.5. Sutartyje nurodytos darbo dienos suprantamos, kaip bet kuri diena nuo pirmadienio iki penktadienio, išskyrus Lietuvos Respublikos Darbo kodekse nurodytas švenčių dienas. Darbo valandos (darbo laikas) suprantamos, kaip darbo dienos laikas nuo 07:30 iki 16:30.

- 9.4.6. Sutartyje naudojamos užsakymo ir paraiškos sąvokos turi tą pačią reikšmę.
- 9.4.7. Ši Sutartis sudaro visą Šalių susitarimą ir tarpusavio supratimą ir pakeičia visus ankstesnius žodinius ar rašytinius susitarimus ir pareiškimus, padarytus per neapdairumą ar netyčia bet kuriuo metu iki šios Sutarties sudarymo, kurie nėra aiškiai įtraukti į šios Sutarties sąlygas. Tačiau aiškinant Sutarties dokumentus, tikrajai Šalių valiai nustatyti gali būti panaudojama informacija, Šalių pateikta derybų metu.

10. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10.1. PAREIŠKIMAI IR GARANTIJOS

10.1.1. Šalys pareiškia ir garantuoja, kad:

- a) Sutartį sudarė turėdamos tikslą realizuoti jos nuostatas bei galėdamos realiai įvykdyti Sutartyje nurodytus įsipareigojimus nurodyta apimtimi ir terminais;
- b) jos yra mokios ir finansiškai pajėgios įvykdyti Sutartį, jų veikla nėra apribota, joms neiškelta arba nėra numatoma iškelti bylos dėl restruktūrizavimo ar likvidavimo, jos nėra sustabdę ar apriboję savo veiklos, joms nėra iškeltos bankroto bylos.

10.1.2. Rangovas pareiškia ir garantuoja, kad:

- a) pilnai susipažino su visa informacija ir dokumentacija, susijusia su Sutarties dalyku ir objektu, reikalinga Sutarties pagrindu prisiimamiems įsipareigojimams įvykdyti bei Darbams atlikti, ir ši dokumentacija bei joje pateikta informacija yra visiškai ir pilnai pakankama tam, kad Rangovas galėtų užtikrinti tinkamą ir visišką visų Sutartimi prisiimamų įsipareigojimų vykdymą ir jų kokybę. Sudarydamas šią Sutartį, Rangovas patvirtina, kad jis išnagrinėjo Sutartyje nurodytus ir jam iš anksto pateiktus dokumentus ir juos suprato bei patikrino, taip pat įsitikino, kad, Rangovo geriausiomis žiniomis, juose nėra klaidų ar kitų trūkumų, kurie trukdytų tinkamai ir laiku įvykdyti Rangovo įsipareigojimus;
- b) jis turi visas technines, intelektualines, fizines, organizacines bei bet kokias kitas galimybes ir savybes, reikalingas ir leidžiančias jam deramai vykdyti Sutarties sąlygas bei užtikrinti aukščiausią atliekamų Darbų kokybę.

10.2. NUOSAVYBĖ

- 10.2.1. Visi Įrenginiai ir Medžiagos nuo jų pristatymo į Darbų atlikimo vietą iki perdavimo Užsakovui turi būti teisėta Rangovo arba jo subrangovų nuosavybė.
- 10.2.2. Rangovas užtikrina, kad Įrenginiai ir Medžiagos nebus apsunkinti jokiais turto areštais ar kitais apsunkinimais, ir įsipareigoja neperleisti jų ar jų dalies jokiam trečiajam asmeniui arba naudoti bet kokiais kitais tikslais, nei numatytais šioje Sutartyje, visą laiką iki jų tinkamo perdavimo Užsakovo nuosavybėn.
- 10.2.3. Nuosavybės teisės į atliktus Darbus pereina Užsakovui nuo atitinkamos Atliktų darbų pažymos pasirašymo momento arba Įrenginių ir Medžiagų sumontavimo (instaliavimo) į Objektą momento, priklausomai nuo to, kuris įvyksta anksčiau.
- 10.2.4. Rangovas gali pakeisti bet kuriuos Darbus, kol atitinkamų darbų nuosavybė nėra perduota Užsakovui, taip pat defektų taisymo arba pakeitimų atlikimo metu. Bet kurie Rangovo pašalinti Įrenginiai ir Medžiagos nuo jų pakeitimo tampa Rangovo nuosavybe.

10.3. KONFIDENCIALUMAS

- 10.3.1. Rangovas įsipareigoja neatskleisti, neperduoti ar kitokiu būdu neperleisti tretiesiems asmenims jokios iš Užsakovo Sutarties vykdymui gautos informacijos, taip pat informacijos, kurią jis sukuria vykdydamas Sutartį, bei Sutarties turinio, nepriklausomai nuo to kokia forma ta informacija pateikiama (toliau - „Konfidenciali informacija“).
- 10.3.2. Konfidencialia informacija nelaikoma tokia informacija, kuri: [a] yra viešai prieinama; [b] yra gauta iš trečios šalies, kuriai Užsakovas netaiko jokių apribojimų dėl jos atskleidimo; [c] pagal galiojančius teisės aktų reikalavimus negali būti laikoma konfidencialia; [d] kitos Šalies yra raštiškai nurodyta kaip nekonfidenciali.

- 10.3.3. Jei Rangovui kyla abejonių ar informacija yra Konfidenciali informacija, Rangovas elgsis su tokia informacija kaip su Konfidencialia informacija.
- 10.3.4. Rangovas įsipareigoja Konfidencialią informaciją saugoti tinkamai ir protingai, laikantis taikytinų profesinių standartų, naudoti, dauginti ir atskleisti tik asmenims, kuriems būtina žinoti Konfidencialią informaciją atsižvelgiant į jų užimamas pareigas ar profesiją, bei asmenims, kuriems yra pranešta apie konfidencialų informacijos pobūdį ir kurie yra įsipareigoję laikytis konfidencialumo įsipareigojimų tokiomis pačiomis kaip ir šioje Sutartyje nurodytomis sąlygomis.
- 10.3.5. Rangovo pareiga dėl Konfidencialios informacijos neatskleidimo netaikoma, kai ir tiek, kiek pagal įstatymus ar kitus teisės aktus iš Rangovo reikalaujama, ir Rangovas turi pareigą Konfidencialią informaciją atskleisti kompetentingai valstybės, savivaldybės, ar kitai institucijai, įstaigai, organizacijai ar jos atstovui, teismui. Jeigu pagal taikytinus įstatymus ar norminius teisės aktus Rangovas privalo atskleisti kurią nors Konfidencialios informacijos dalį, prieš atskleisdamas tokia informaciją, turi nedelsdamas pranešti raštu Užsakovui.
- 10.3.6. Rangovas, neteisėtai atskleidęs Konfidencialią informaciją, Užsakovui privalo sumokėti 3 000 eurų baudą ir atlyginti visus dėl to patirtus tiesioginius nuostolius, kiek jų nepadengia sumokėta bauda. Ši bauda laikoma minimaliais Užsakovo nuostoliais ir jų įrodinėti nereikia.
- 10.3.7. Kiekviena Šalis pripažįsta ir patvirtina, kad Sutarties asmens duomenys bus tvarkomi tik išimtinai su Sutarties vykdymu susijusiais tikslais bei laikantis griežtų konfidencialumo įsipareigojimų bei asmens duomenų apsaugos reikalavimų. Asmens duomenų tvarkymo reikalavimus, duomenų subjektų teises ir duomenų valdytojų pareigas reglamentuoja 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

10.4. INTERESŲ KONFLIKTAS

- 10.4.1. Rangovas įsipareigoja vengti bet kokio intereso konflikto, kuris gali turėti neigiamos įtakos bešališkam ir objektyviam Sutarties vykdymui. Toks interesų konfliktas gali kilti dėl ekonominių, politinių, šeimyninių, emocinių ar bet kokių kitų priežasčių.
- 10.4.2. Rangovas nedelsiant raštu privalo informuoti Užsakovą apie Sutarties vykdymo metu kylantį ar galintį kilti interesų konfliktą ir imtis visų būtinų veiksmų, siekiant ištaisyti situaciją.

10.5. KALBA

- 10.5.1. Vykdam Sutartį bus bendraujama ir susirašinėjimas tarp Šalių vykdomas lietuvių kalba, jei Šalys nesusitaria kitaip. Tais atvejais, kai Rangovo buveinės (arba gyvenamosios vietos) registracijos vieta yra ne Lietuvos Respublikoje, susirašinėjimas gali būti vykdomas anglų arba kita, abiejų Šalių suderinta, kalba.
- 10.5.2. Visa Rangovo teikiama dokumentacija turi būti parengta lietuvių kalba, jei Sutartyje nenurodyta arba Šalys raštu nesusitaria kitaip. Dokumentacija, kurią reikalinga pateikti valstybės institucijoms, bet kuriuo atveju turi būti parengta lietuvių kalba (arba atliktas jų vertimas).

10.6. DOKUMENTAI

- 10.6.1. Užsakovas įsipareigoja Rangovui pateikti visus turimus dokumentus, kurie reikalingi Darbams atlikti arba pateikia įgaliojimą Rangovui Sutarties vykdymui reikalingų dokumentų gavimui.
- 10.6.2. Visuose Atliktų darbų pažymuose, pranešimuose, prašymuose, reikalavimuose, sąskaitose būtina įrašyti Sutarties numerį ir datą, investicinio projekto pavadinimą ir numerį (jei toks numatytas).
- 10.6.3. Kai Šalis teikia patvirtintas dokumentų kopijas, šių kopijų tikrumas turi būti patvirtintas dokumentą teikiančios Šalies ar jos įgalioto atstovo.
- 10.6.4. Jei Rangovo parengti dokumentai neatitinka Sutartyje ir (arba) teisės aktuose keliamų reikalavimų, yra neišbaigti, juose randama techninio pobūdžio ar kitų klaidų Užsakovas turi teisę laikyti juos nepateiktais apie tai informuodamas Rangovą.

10.7. PRANEŠIMAI

- 10.7.1. Bet koks pranešimas, prašymas, reikalavimas, sąskaita ar kita informacija, kurią reikia pateikti pagal Sutartį, laikoma pateikta, jeigu įteikiama Užsakovui pasirašytinai, per pasiuntinį arba atsiunčiama registruotu laišku, iš anksto apmokėjus pašto išlaidas, Sutartyje nurodytais ar kitos Šalies atskiru raštišku pranešimu nurodytais adresais.
- 10.7.2. Visi pranešimai, prašymai, reikalavimai, sąskaitos, taip pat visas kitas siunčiamas susirašinėjimas turi turėti savo registracijos numerį, kuris turi būti įrašomas ant siunčiamo dokumento voko, per pasiuntinį įteikiamo dokumento įteikimo patvirtinime, faksu ar elektroniniu paštu siunčiamo pranešimo temos laukelyje.
- 10.7.3. Kiekviena Šalis į kitos Šalies paklausimą ar prašymą įsipareigoja atsakyti ne vėliau, kaip per 5 darbo dienas nuo jo gavimo, jei pačiame paklausime ar Sutartyje nenurodyta vėlesnė data. Šalys gali pateikti atsakymą į paklausimą per ilgesnį laiką, jeigu toks ilgesnis terminas yra objektyviai reikalingas, siekiant pateikti prašomą informaciją ar atlikti nurodytus veiksmus.
- 10.7.4. Apie savo rekvizitų ir kontaktinių asmenų pasikeitimą Šalis privalo iš anksto pranešti kitai Šaliai raštu. Visi pranešimai (dokumentai), kuriuos viena Šalis išsiunčia kitai Šaliai iki gaudama pranešimą apie pastarosios adreso pasikeitimą, laikomi tai Šaliai įteiktais tinkamai.

10.8. GINČŲ SPRENDIMAS

- 10.8.1. Bet kokie ginčai, nesutarimai ar reikalavimai, kylantys iš šios Sutarties ar susiję su ja, jos pažeidimu, nutraukimu ar galiojimu, sprendžiami Šalių derybose.
- 10.8.2. Jeigu Šalims nepavyksta išspręsti ginčo, nesutarimų ar reikalavimų derybų būdu per 30 dienų nuo pirmosios pretenzijos išsiuntimo dienos, jie sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose pagal Užsakovo buveinės vietą arba, Užsakovo pasirinkimu, pagal Objekto buvimo vietą.

10.9. BANKO GARANTIJA

- 10.9.1. Tais atvejais, kai Sutartyje numatyta, kad Rangovas turi pateikti Banko garantiją, ši garantija turi atitikti šiame skyriuje nurodytus reikalavimus.
- 10.9.2. Banko garantija turi būti išduota Sutartyje nurodyto Užsakovui priimtino banko.
- 10.9.3. Banko garantija turi būti pirmo pareikalavimo, besąlyginė ir neatšaukiama.
- 10.9.4. Banko garantija užtikrinamos sumos turi būti nurodomos tokia valiuta, kokia pagal Sutartį atliekami mokėjimai.
- 10.9.5. Banko garantijoje turi būti nurodyta, kad:
 - a) Bankas įsipareigoja per 10 dienų nuo raštiško Užsakovo reikalavimo gavimo sumokėti Užsakovui reikalavime nurodytą sumą, bet ne daugiau, nei nurodyta Banko garantijoje.
 - b) Raštiškame reikalavime Užsakovas neprivalo pagrįsti savo reikalavimų, o tik nurodyti, kad Rangovas neįvykdė ar netinkamai įvykdė savo sutartinius įsipareigojimus.
 - c) Banko garantijai turi būti taikoma Lietuvos Respublikos teisė ir Tarptautinių prekybos rūmų patvirtintos taisyklės - „The ICC Uniform rules for demand guarantees ICC Publication No. 758“.
 - d) Ginčai tarp šalių sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose arba Vilniaus komercinio arbitražo teisme.
 - e) Banko garantijos galiojimo terminas ir Banko garantija užtikrinama suma.
- 10.9.6. Prieš pateikdamas Banko garantiją, Rangovas gali prašyti Užsakovo patvirtinti, kad Rangovo siūlomą Banko garantiją jis sutinka priimti. Tokiu atveju Užsakovas privalo atsakyti Rangovui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.
- 10.9.7. Užsakovas turi teisę nepriimti Banko garantijos ir (arba) laikyti ją negaliojančia, ir (arba) kreiptis į Rangovą dėl naujos Banko garantijos pateikimo Užsakovui, o Rangovas privalo tokią garantiją pateikti per trumpiausią įmanomą terminą, jei Banko garantija neatitinka Sutartyje keliamų reikalavimų arba Užsakovas turi informacijos, susijusios su Banko garantiją išdavusio banko veiklos

sustabdymu arba galimu veiklos sustabdymu (įskaitant nemokumą, likvidavimą ar teisinės apsaugos taikymo procedūras).

- 10.9.8. Rangovui laiku nepateikus naujos Banko garantijos, Užsakovas turi teisę pareikšti reikalavimą pagal turimą Banko garantiją ir (arba) sulaikyti mokėjimus Rangovui Banko garantijoje nurodytai sumai. Tokiu atveju sulaikytos sumos Rangovui bus išmokėtos ne anksčiau, nei bus pateikta nauja Banko garantija arba išnyks įsipareigojimas ją pateikti.

10.10. TEISIŲ PERLEIDIMAS

- 10.10.1. Užsakovas turi teisę perleisti trečiajam asmeniui savo teises ir (arba) pareigas, kylančias iš Sutarties, be atskiro Rangovo sutikimo. Apie teisių ir (arba) pareigų perleidimą trečiajam asmeniui Rangovas informuojamas raštišku pranešimu.
- 10.10.2. Rangovas neturi teisės perleisti savo teisių ir (arba) įsipareigojimų pagal šią Sutartį tretiesiems asmenims be raštiško Užsakovo sutikimo. Jei Rangovas nesilaiko šio reikalavimo, Užsakovas ir teises bei pareigas perėmęs tretysis asmuo prieš Užsakovą atsako solidariai.

10.11. TEISIŲ ATSISAKYMAS

- 10.11.1. Šalių nesinaudojimas Sutartyje nurodytomis teisėmis nereiškia šių teisių atsisakymo, išskyrus atvejus, kai Šalis šių teisių atsisako tai aiškiai nurodydama raštu.
